

طراحی برنامه استراتژیک استعدادیابی و نخبه‌پروری در سطح (کلان و میانی) ورزش‌های پایه جمهوری اسلامی ایران

محمد رضا میری^۱، رحیم شیرازی نژاد^{۲*}، علی میرحسینی^۳

۱. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران. ایمیل: Miri_Mohammad@yahoo.com، تلفن:

۰۹۳۷۱۵۳۴۳۱۱

۲*. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران. (نویسنده مسئول). ایمیل:

arahimshirazinejad@gmail.com، تلفن: ۰۹۱۷۳۰۸۷۴۶۸

۳. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران. ایمیل: Mirhoseini_Ali@yahoo.com، تلفن:

۰۹۱۷۷۴۲۰۵۷۵

چکیده

هدف پژوهش حاضر طراحی برنامه استراتژیک استعدادیابی و نخبه‌پروری در سطح (کلان و میانی) ورزش‌های پایه جمهوری اسلامی ایران است. اهمیت این موضوع از آنجا ناشی می‌شود که ورزش‌های پایه، زیربنای شکل‌گیری سرمایه انسانی قهرمانی و حرفه‌ای در سال‌های آتی بوده و هرگونه ضعف یا اختلال در مراحل شناسایی، هدایت و حمایت از استعدادها، پیامدهای بلندمدت بر نظام ورزش کشور خواهد داشت. پژوهش از نوع کاربردی و به روش توصیفی-تحلیلی انجام شد. جامعه آماری شامل مدیران ارشد و میانی ورزشی، رؤسای فدراسیون‌ها و هیئت‌ها، مربیان باسابقه و کارشناسان فعال در حوزه استعدادیابی بود. نمونه به‌صورت هدفمند و با روش گلوله‌برفی انتخاب شد و ۲۷۸ نفر پرسشنامه پژوهش را تکمیل کردند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر ماتریس ارزیابی عوامل داخلی و خارجی (IFE/EFE) بود که روایی آن از طریق نظر متخصصان و شاخص‌های CVI و CVR و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰,۸۶، تأیید شد. نتایج نشان داد که نقاط ضعف شناسایی‌شده در نظام استعدادیابی بیش از هر چیز ناشی از کمبود منابع مالی، نبود مربیان متخصص، ضعف برنامه‌های آموزشی و انگیزشی، بی‌توجهی به سلامت روانی و فردی ورزشکاران و فقدان نظام ارزیابی مستمر است. در مقابل، فرصت‌هایی همچون توسعه همکاری‌های بین‌بخشی، افزایش آگاهی عمومی درباره ورزش، گسترش دسترسی به امکانات ورزشی و نقش حمایتی خانواده‌ها شناسایی شد. تحلیل نهایی SWOT نشان می‌دهد که نظام استعدادیابی برای دستیابی به کارآمدی، نیازمند بازنگری در سیاست‌گذاری، تقویت برنامه‌های مربی‌پروری، توسعه حمایت‌های روانی و انگیزشی و ایجاد نظام پایش مستمر عملکرد است.

کلمات کلیدی: استعدادیابی ورزشی، نخبه‌پروری، ورزش‌های پایه، تحلیل SWOT، سیاست‌گذاری ورزشی.

Strategic Program Design for Talent Identification and Elite Development at the Macro and Meso Levels in Fundamental Sports of the Islamic Republic of Iran

Mohammad Reza Miri¹, Rahim Shirazinejad^{2*}, Ali Mir Hosseini³

1. Department of Physical Education and Sport Sciences, Sh. C., Islamic Azad University, Shiraz, Iran. Email: Miri_Mohammad@yahoo.com, Phone: 09371534311

*2. Department of Physical Education and Sport Sciences, Sh. C., Islamic Azad University, Shiraz, Iran. (Corresponding author). Email: rahimshirazinejad@gmail.com, Phone: 09173087468

3. Department of Physical Education and Sport Sciences, Sh. C., Islamic Azad University, Shiraz, Iran. Email: Mirhoseini_Ali@yahoo.com, Phone: 09177420575

Abstract

The purpose of this study is to design a strategic program for talent identification and elite development at the macro and meso levels in fundamental sports of the Islamic Republic of Iran. The importance of this issue stems from the fact that fundamental sports serve as the foundation for the formation of human capital in professional and elite sports in the coming years, and any weakness or disruption in the processes of identifying, guiding, and supporting talents will have long-term consequences for the national sports system. This research is applied in nature and was conducted using a descriptive-analytical method. The statistical population included senior and middle-level sports managers, heads of federations and associations, experienced coaches, and experts active in the field of talent identification. The sample was selected purposefully using the snowball sampling method, and 278 participants completed the research questionnaire. The data collection instrument was a researcher-made questionnaire based on the Internal and External Factors Evaluation Matrix (IFE/EFE). The validity of the tool was confirmed through expert opinions and CVR and CVI indices, while reliability was verified with a Cronbach's alpha coefficient of 0.86. The results showed that the main weaknesses in the talent identification system stem from financial limitations, the shortage of specialized coaches, weaknesses in educational and motivational programs, neglect of athletes' psychological and personal well-being, and the lack of a continuous evaluation system. Conversely, opportunities such as the expansion of intersectoral collaborations, increased public awareness of sports, and improved access to sports facilities, and family support roles were identified. The final SWOT analysis indicates that for the talent identification system to achieve effectiveness, it requires a revision in policymaking, strengthening of coach development programs, expansion of psychological and motivational support, and establishment of a continuous performance monitoring system.

Keywords: Sports talent identification, elite development, fundamental sports, SWOT analysis, sports policymaking.

مقدمه

امروزه سازمان‌ها ناگزیرند به‌طور دائم بر رویدادهای داخلی و خارجی نظارت کنند تا بتوانند در زمان مناسب و برحسب ضرورت، خود را با تغییرات وفق دهند. در دنیای کنونی که با سرعتی سرسام‌آور در حال تغییر است دیگر نمی‌توان از تصمیم‌گیری‌های یکباره و مبتنی بر قضاوت‌های شهودی و تجربی استفاده کرد (کشاورز؛ ۱۳۹۳) پس سازمان‌هایی موفق خواهند بود که بتوانند از علم و مدیریت استراتژیک استفاده کنند. (صید؛ ۱۳۹۳) (شیخ؛ ۱۳۹۸). برنامه راهبردی مدیران را وادار می‌کند که به‌جای تمرکز صرف بر موضوع‌های کوتاه‌مدت به بررسی مباحث سیستمی گسترده‌تر بپردازند (غفوری؛ ۱۳۸۲). درواقع هدف از برنامه‌ریزی راهبردی کمک به سازمان‌ها برای کسب مزیت رقابتی است (اسدی؛ ۱۳۹۶). سازمان‌های ورزشی همانند سازمان‌های غیرورزشی در معرض تغییر و تحولات محیطی و جهانی قرار دارند و با مسائل ویژه خود دست به گریبانند در این رابطه تیبتولت و اسلک^۱ (۲۰۱۹) در تحقیق خود گزارش کرده‌اند که سازمان‌های ورزشی برحسب شرایط محیط درونی و بیرونی خود و با استفاده از فرایند برنامه‌ریزی به میزان‌های مختلف از راهبردها مطابق با جذابیت برنامه‌ها و وضعیت رقابتی برای رویارویی با این تحولات و دستیابی به اهداف خود استفاده کرده‌اند (کشتی‌دار و همکاران؛ ۱۳۹۱).

می‌توان گفت شناخت کافی از علوم ورزشی دارای اهمیت بسیاری در رسیدن به اوج موفقیت است؛ اما به‌کارگیری این علوم بدون تعیین پیش‌نیازهای اولیه فرصت به‌کارگیری مفید علوم را محدود می‌کند (کشاورز و همکاران؛ ۱۳۹۳). با توجه به این مطلب ازجمله وظایف مربیان غیر از آگاهی از علوم ورزشی و نقش هر یک در موفقیت، توانایی در انتخاب بازیکن و نیروی مستعد برای رشته‌ی موردنظر است که به نظر بیشتر صاحب‌نظران و متخصصان فن، عاملی فوق‌العاده مهم و پیش‌نیاز اولیه و لازم برای موفقیت در ورزش است (حسن‌نژاد؛ ۱۳۹۳). بی‌شک بی‌توجهی به برخی از عوامل یا پیش‌نیازهای اولیه و تعیین‌کننده که تحت عنوان استعدادیابی مطرح است اگرچه احتمال موفقیت را ناممکن نمی‌سازد اما بی‌تردید محدود و ضعیف خواهد کرد. این پیش‌نیازها می‌توانند دارای جنبه آنتروپومیریکی، فیزیولوژیک، مهارتی و روانی و مدیریتی باشند (اسدی؛ ۱۳۹۶ و آقایی؛ ۱۳۸۹) درگذشته بیشتر مربیان ورزشکاران را بر اساس دارا بودن ویژگی خاص انتخاب می‌کردند اما تقریباً از دهه ۷۰ به بعد بسیاری از کشورهای اروپای شرقی برنامه‌ی منظمی را تحت عنوان استعدادیابی و پرورش نخبه به کار بسته و در عرصه‌ی ورزش قهرمانی نیز مقاماتی نیز کسب کرده‌اند. استعدادیابی با تمام ویژگی‌های آن می‌تواند بسیار پیچیده یا بسیار ساده انجام گیرد (گودرزی، ۱۳۹۳). پیچیده یا ساده بودن آن به عوامل بستگی دارد که استعدادیابی در ورزش کار خود و برنامه‌ی استعدادیابی لحاظ خواهد کرد (کشتی‌دار و همکاران، ۱۳۹۱).

کتاب‌های لغت‌نامه مانند لاروس؛ وبستر و آمریکن هرینج استعداد را یک توانایی طبیعی ویژه می‌دانند که ظرفیت فرد را برای موفقیت در عملکرد آدمی تشکیل می‌دهند. استعداد ورزشی به معنای برخورداری از مهارت‌های ورزشی بالاتر از حد متوسط در مقایسه با سایر رقبای همان رده سنی و نیز ظرفیت موفقیت در یک رقابتی بالاتر است. همچنین استعدادیابی در ورزش را کشف و به فعالیت رساندن توانایی‌های بالقوه مخصوص فرد و هدایت آن‌ها در مسیر صحیح آن می‌داند که از طریق آن افراد ارزیابی می‌شوند و به شرکت در رشته‌های مناسب که امید موفقیت بیشتری از آن‌ها می‌رود تشویق و هدایت می‌شوند (جعفری؛ ۱۳۹۷ و خبیری؛ ۱۳۹۱).

استعدادیابی در ورزش به‌طور رسمی و جدی توسط کشورهای اروپای شرقی از سال ۱۹۷۰ میلادی آغاز شده است و به گفته آلاین و همکاران (۱۹۸۰). هان (۱۹۹۰) موفقیت‌های این کشورها در دو دهه گذشته مدیون توجه آن‌ها به امر استعدادیابی بوده است. در اکثر کشورهای موفق دنیا در حیطه ورزش الگویی برای استعدادیابی ورزشی وجود

¹ Tibet Bolt & Slack

دارد به‌عنوان مثال شناسایی و پرورش استعدادهای ورزشی به شوروری سابق بر پایه یک طرح جامع و گسترده استوار بود که بر اساس آن استعدادها در سنین کودکی؛ کشف و سپس محیطی مطمئن برای رشد این استعدادها به وجود می‌آمد (حمیدی؛ ۱۳۹۷). استعدادیابی در شوروی سابق بر عهده یک سلسله‌مراتب شش مدرسه‌ای بوده که از سطح مقدماتی در مداری ورزش جوانان و کودکان آغاز و تا انجمن تخصصی ورزشی ادامه می‌یافت و هدف نهایی در این روند این بود که فارغ‌التحصیلان علاوه بر کسب مدرک تحصیلی در یک رشته ورزشی خاص نیز تخصص داشته باشند (خادمی؛ ۱۳۹۷).

فراهم‌ساختن زیرساخت‌های استعدادیابی و نخبه‌پروری از مهم‌ترین مسئولیت‌های وزارت ورزش با کمک سایر نهادهای دولتی و غیردولتی مانند فدراسیون‌ها؛ هیئت‌ها و آموزش و پرورش... است. مهم‌ترین عامل برای رسیدن به استعدادیابی برنامه‌ریزی‌شده و دقیق تدوین برنامه استراتژیک و بلندمدت در ورزش‌های اصلی در کنار اصول دیگر است که در کشور ما تحقیق در این حوزه بسیار اندک انجام شده است (داوودی ۱۳۹۱ و رحیم نژاد ۱۳۹۷).

جامعه ایران از لحاظ استعداد انسانی بسیار غنی است و از این حیث زمینه مناسبی وجود دارد؛ ولی ظاهراً ریشه مشکل را باید در فقدان برنامه‌ریزی شایسته و راهبرد جستجو کرد که خود این مسئله نیز احتمالاً ریشه عمیق‌تری در عدم شناخت و ناآگاهی نسبت به مشکلات واقعی و اصلی دارد (رحیم؛ ۱۳۸۹)؛ بنابراین در ورزش به‌منزله یک هنر کشف افراد با استعداد و انتخاب آن‌ها در سنین پایین و سپس هدایت و نظارت و ارزیابی آن‌ها جهت برخورداری از بالاترین سطح مهارت اهمیت زیادی دارد (نصیری؛ ۱۳۹۴).

استعدادیابی ورزشی و نخبه‌پروری در کشور هنوز به‌صورت کاملاً سنتی و با استفاده از مشاهده میدانی انجام می‌شود. پرورش ورزشکار در کشور نیز از نظام ساختارمند و یکپارچه‌ای برخوردار نیست و نهادهای مختلف هر یک به‌صورت جداگانه به این امر می‌پردازند (نعمتی؛ ۱۳۹۷). باشگاه‌ها و اماکن ورزشی هیئت‌های ورزشی، فدراسیون‌ها و وزارت آموزش و پرورش نهادهایی هستند که در زمینه استعدادیابی و نخبه‌پروری در کشور فعالیت می‌کنند اما فعالیت‌های استعدادیابی در این نهادهای مختلف هرکدام مسیر جداگانه‌ای را طی می‌کند و یک برنامه استراتژیک و نظام جامع که مبنای عمل و برنامه‌ریزی این نهادها در زمینه استعدادیابی قرار بگیرد وجود ندارد (یوسف‌پور؛ ۱۳۹۱ و لطفی ۱۳۹۱).

باتوجه به همه مواردی که در اهمیت و مزایای سیستم استعدادیابی ذکر شد به نظر می‌رسد مهم‌ترین خلأ موجود در مسیر توسعه استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش کشور فقدان یک الگوی جامع راهبردی مؤثر برای استعدادیابی در ورزش‌هایی است که پایه و اساس سایر ورزش‌ها است به عبارت دیگر نظامی برای استعدادیابی در ورزش‌های پایه کشور در سطح کلان که به‌صورت عملی و صحیح تدوین شده باشد وجود ندارد (نیک‌پی؛ ۱۳۹۱).

توسعه استعدادیابی در ورزش خصوصاً در ورزش‌های پایه و مادر نیازمند وجود چشم‌اندازی بلندمدت است و به تبع توسعه نیاز به برنامه‌ریزی بلندمدت و جامع از ضروریات است. برنامه‌ای که باتوجه به نقاط در مسیر دستیابی به چشم‌انداز مطلوب؛ راهبردها و سیاست‌های مناسبی را باتوجه به مؤلفه‌ها؛ و توجه داشتن به استعدادیابی و نخبه‌پروری در کشورهای توسعه‌یافته طراحی و تدوین نماید.

در حال حاضر استعدادیابی در اکثر کشورها برای مربیان به مفهوم استفاده از آزمون ساده میدانی قابل اجرا است و مشکل اساسی این است که نظام غیرقابل انعطاف آموزش پرورش در اکثر کشورها نمی‌تواند استعدادها بالقوه را حتی اگر شناسایی شوند پرورش دهد؛ امروزه در کنار روش‌های متعددی که بسیاری از کشورها صاحب‌نام ورزش؛ برای کسب موفقیت در عرصه‌های ورزش استفاده می‌کنند؛ استعدادیابی به‌عنوان یک روش علمی؛ فاقد زیان، قانونمند؛ مؤثر با داشتن جنبه‌های مثبت دیگر برای هدایت نوجوانان به سمت ورزش مورد قبول همگان است. در ایران پرورش قهرمانان و کسب مدال و نخبه‌پروری حداقل در حد یک آرزو مطرح بوده و تلاش‌هایی برای تحقق

شکل صحیحی از آن لازم و ضروری به نظر می‌رسد. با این حال باید اذعان نمود که تا تنظیم یک برنامه ملی و هدفمند برای قهرمان‌پروری مسیر دشواری در پیش داریم و شاید بتوان مسئله استعدادیابی و پرورش استعدادها را یکی از گام‌های بنیادین و اولیه در خصوص تدوین برنامه ملی به حساب آورد.

ورزش‌های پایه (شنا؛ ژیمناستیک؛ دوومیدانی) ورزشی‌هایی مفرح؛ کاربردی هستند که در سال‌های اخیر طرفداران زیادی از کودکان تا بزرگسالان را به خود جلب کرده است و جز ورزش‌های محبوب جهان هستند. برتری این رشته‌ها به علت جذابیت آن است که می‌توان از آن لذت برد و جسم و روان خود را سالم نگه داشت. رشد و توسعه این رشته تنها از طریق داشتن یک برنامه استراتژیک استعدادیابی میسر می‌گردد در همین راستا محقق پایان‌نامه حاضر در تلاش است با بهره‌گیری از شیوه‌های علمی، به طراحی الگوی استعدادیابی و نخبه‌پروری در سطح کلان و میانی بپردازد، با این امید که نتایج حاصل از آن بتواند مورد استفاده قرار گیرد و به بهره‌وری بیشتر و ارتقای جایگاه بین‌المللی و جهانی و در مجموع به رشد و توسعه این ورزش‌ها در کشور کمک نماید و به عنوان یکی از اولین تحقیقات در این حوزه باعث غنابخشیدن به تحقیقات استعدادیابی به‌ویژه استعدادیابی در راستای ورزش‌های پایه خواهد بود.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر هدف، در زمره پژوهش‌های کاربردی قرار می‌گیرد، زیرا بر آن است تا با شناسایی و تحلیل نظام‌مند ابعاد و مؤلفه‌های استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش‌های پایه جمهوری اسلامی ایران، راهکارهایی عملی و قابل اجرا برای بهبود وضعیت موجود ارائه دهد. از حیث ماهیت و روش، پژوهش توصیفی-تحلیلی است که داده‌های لازم برای تحلیل وضعیت از طریق ابزار پرسشنامه گردآوری شده و سپس با استفاده از روش ارزیابی عوامل درونی و بیرونی (IFE/EFE) وضعیت موجود نظام استعدادیابی تبیین و موقعیت راهبردی آن تعیین شده است. انتخاب این روش به این دلیل انجام شد که نظام استعدادیابی ورزش‌های پایه، مجموعه‌ای پیچیده از عوامل مدیریتی، ساختاری، اجرایی، تربیتی، فرهنگی و اجتماعی است و برای تحلیل آن نیاز به رویکردی وجود دارد که بتواند هم عوامل اثرگذار درونی و هم شرایط محیطی و بیرونی را به صورت هم‌زمان در نظر بگیرد. تحلیل ماتریس‌های IFE و EFE این امکان را فراهم می‌کند تا میزان تأثیر و اهمیت هر عامل به صورت کمی سنجیده شود و سپس موقعیت راهبردی نظام استعدادپروری، بر اساس جمع‌بندی نتایج، مشخص گردد.

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مدیران و کارشناسانی است که در سطوح مختلف سیاست‌گذاری و اجرای برنامه‌های استعدادیابی و ورزش پایه در کشور حضور فعال دارند. این افراد به دلیل تجربه مستقیم با فرایندهای شناسایی، پرورش، حمایت و هدایت استعدادهای ورزشی، دارای آگاهی معتبر و تجربی درباره قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای این نظام هستند. جامعه شامل دو سطح اصلی بوده است: سطح کلان که مدیران وزارت ورزش و جوانان، روسا و دبیران فدراسیون‌های مرتبط با ورزش‌های پایه و متخصصان کمیته‌های استعدادیابی را دربرمی‌گیرد و سطح میانی که شامل رؤسا و کارشناسان هیئت‌های استانی و شهرستانی، مدیران مدارس ورزش‌محور، مربیان با سابقه فعالیت در رده‌های پایه و کارشناسان واحدهای آموزش و توسعه فدراسیون‌ها می‌شود. این تنوع در ترکیب جامعه از آن جهت اهمیت دارد که فرایند استعدادیابی نه تنها در سطح سیاست‌گذاری، بلکه در بسترهای اجرایی، آموزشی و فرهنگی شکل می‌گیرد و برای دستیابی به تصویری واقعی از وضعیت موجود، باید نظرات کنشگران هر دو سطح جمع‌آوری شود.

از آنجا که هدف پژوهش انتخاب افرادی بود که بینش و آگاهی واقعی نسبت به فرایندهای استعدادیابی داشته باشند، روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شد. سپس، به جهت شناسایی افراد واجد صلاحیت بیشتر، از روش

نمونه‌گیری گلوله‌برفی استفاده شد؛ به این معنا که ابتدا افراد کلیدی و مجرب که نقش تعیین‌کننده در فرآیند استعدادیابی داشتند، شناسایی شدند و پس‌از آن از آنان خواسته شد سایر افراد متخصص و مطلع را معرفی کنند تا نمونه پژوهش به‌تدریج تکمیل گردد. درنهایت، پس از طی مراحل بررسی صلاحیت، تکمیل پرسشنامه‌ها و کنترل کیفیت داده‌ها، تعداد ۲۷۸ نفر به‌عنوان نمونه نهایی پژوهش در نظر گرفته شد. این تعداد با توجه به ساختار ماتریس‌های IFE/EFE و ضرورت جمع‌آوری داده‌های وزنی و رتبه‌ای، از کفایت آماری لازم برخوردار است.

برای جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته‌ای مورد استفاده قرار گرفت که بر مبنای یافته‌های ادبیات نظری، تجربیات میدانی و تحلیل ساختارهای موجود در نظام ورزش پایه شکل گرفته بود. این پرسشنامه شامل چهار بخش اصلی بود که هر بخش یکی از حوزه‌های نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها را پوشش می‌داد. در هر عامل، دو مقیاس «وزن» و «رتبه» مورد سنجش قرار گرفت. وزن هر عامل بیانگر میزان اهمیت آن در نظام استعدادیابی بوده و بین صفر تا یک تعیین شد؛ درحالی‌که رتبه، شدت اثرگذاری عامل را بر وضعیت موجود نشان می‌داد و در مقیاس ۱ تا ۴ سنجیده شد. حاصل ضرب وزن در رتبه، امتیاز نهایی هر عامل را نشان می‌دهد که مبنای قرارگیری آن در ماتریس‌های IFE و EFE قرار گرفت. این شکل از طراحی پرسشنامه باعث می‌شود تحلیل نهایی نه‌تنها بر پایه داده‌های ادراکی، بلکه بر اساس وزن‌دهی کمی و قابل‌مقایسه انجام شود.

برای اطمینان از روایی ابزار پژوهش، ابتدا نسخه اولیه پرسشنامه در اختیار ۱۰ نفر از اساتید برجسته مدیریت ورزشی، مربیان مستعدپرور و متخصصان استعدادیابی قرار گرفت و اصلاحات لازم بر اساس نظرات کارشناسی آنان اعمال شد. سپس با استفاده از شاخص روایی محتوایی (CVI) و نسبت روایی محتوایی (CVR)، میزان کفایت ابزار سنجیده شد. مقدار CVR برابر با ۰,۷۹ و مقدار CVI برابر با ۰,۸۶ به‌دقت آمد که هر دو بالاتر از حداقل استاندارد موردپذیرش در جدول لاوشه بوده و نشان‌دهنده مناسب بودن پوشش مفهومی پرسشنامه است.

برای بررسی پایایی ابزار نیز، پرسشنامه در یک پیش‌آزمون ۳۰ نفری اجرا شد و ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه برابر با ۰,۸۶ محاسبه شد که بیانگر ثبات، انسجام و قابلیت اعتماد بالا در اندازه‌گیری عوامل است. همچنین در بخش‌های جداگانه، مقادیر آلفا در دامنه ۰,۸۲ تا ۰,۸۸ قرار داشت که نشان می‌دهد ابزار در سنجش هر چهار دسته عامل از استحکام لازم برخوردار است. به‌طورکلی، روایی و پایایی پرسشنامه تأیید شد و سپس نسخه نهایی در نمونه اصلی توزیع گردید.

پس از گردآوری داده‌ها، عوامل داخلی در ماتریس IFE و عوامل خارجی در ماتریس EFE وارد و بر اساس مقادیر به‌دست‌آمده، امتیاز نهایی وضعیت داخلی و خارجی نظام استعدادیابی محاسبه شد. سپس با تلفیق این دو ماتریس، تحلیل SWOT انجام شد تا موقعیت راهبردی نظام استعدادیابی تعیین و مسیرهای مناسب برای اصلاح سیاست‌ها، بهبود فرآیندها و توسعه برنامه‌های حمایتی پیشنهاد شود. نتیجه این تحلیل‌ها، شناخت دقیق‌تر نقاط تمرکز، اولویت‌های اصلاحی و جهت‌گیری‌های اجرایی موردنیاز در سطوح کلان و میانی ورزش پایه کشور است.

توصیف جمعیت‌شناختی

جدول ۱- فراوانی و درصد فراوانی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌ها

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۴۹
	مرد	۱۲۹
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۱۴۲
	دکتری	۱۳۶
سابقه شغلی	کمتر از ۱۰ سال	۸۱
		۲۹,۱

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
بین ۱۰ تا ۱۵ سال	۶۷	۲۴,۱
بین ۱۵ تا ۲۰ سال	۶۸	۲۴,۵
بیشتر از ۲۰ سال	۶۲	۲۲,۳

درصد فراوانی افراد با جنسیت مرد برابر با ۵۳,۶ و افراد با جنسیت زن برابر با ۴۶,۴ است و اکثر افراد مورد مطالعه در نمونه مرد هستند. درصد فراوانی افراد با تحصیلات کارشناسی ارشد برابر با ۵۱,۱ و برای دکتری برابر با ۴۸,۹ است که نشان از تخصص بالای افراد تحت مطالعه داشت که بخش مهمی از آن‌ها در بخش‌های مدیریت ورزشی مشغول بودند. سابقه شغلی کمتر از ۱۰ سال درصد فراوانی برابر با ۲۹,۱ داشت و سابقه شغلی بین ۱۰ تا ۱۵ سال درصد فراوانی برابر با ۲۴,۱ و بین ۱۵ تا ۲۰ سال درصد فراوانی برابر با ۲۴,۵ داشت. همچنین درصد فراوانی سابقه شغلی بیشتر از ۲۰ سال برابر با ۲۲,۳ بود.

در ادامه نتایج ارزیابی عوامل درونی و بیرونی برنامه استراتژیک استعدادیابی و نخبه‌پروری در سطح (کلان و میانی) ورزش‌های پایه جمهوری اسلامی ایران در جداول ۲ تا ۴ آورده شده است.

جدول ۲- ماتریس ارزیابی عوامل درونی از منظر نقاط ضعف

شماره شاخص	مقوله فرعی	وزن	رتبه	وزن × رتبه
۱	عدم توجه به نیازهای فردی	۰,۰۲۳۷	۲	۰,۰۴۷۴
۲	کمبود منابع مالی	۰,۰۲۸۶	۳	۰,۰۸۵۸
۳	نداشتن مربیان مجرب	۰,۰۲۶۲	۳	۰,۰۷۸۶
۴	فشار بیش‌ازحد بر روی ورزشکاران	۰,۰۲۶۶	۱	۰,۰۲۶۶
۵	نداشتن انگیزه کافی	۰,۰۲۸۶	۲	۰,۰۵۷۲
۶	عدم توجه به سلامت روان	۰,۰۲۶۱	۳	۰,۰۷۸۳
۷	نداشتن زمان کافی برای تمرین	۰,۰۲۴۷	۱	۰,۰۲۴۷
۸	عدم توجه به تغذیه مناسب	۰,۰۲۷۶	۱	۰,۰۲۷۶
۹	نداشتن برنامه‌های توسعه فردی	۰,۰۲۵۱	۱	۰,۰۲۵۱
۱۰	نداشتن فرصت‌های یادگیری	۰,۰۲۴۰	۲	۰,۰۴۸۰
۱۱	عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران	۰,۰۲۴۸	۳	۰,۰۷۴۴
۱۲	نداشتن ارزیابی‌های منظم از پیشرفت	۰,۰۲۶۹	۳	۰,۰۸۰۷
۱۳	عدم توجه به نیازهای جسمانی	۰,۰۲۵۱	۱	۰,۰۲۵۱
۱۴	نداشتن ارزیابی‌های منظم	۰,۰۲۳۲	۲	۰,۰۴۶۴
۱۵	نداشتن برنامه‌های آموزشی برای مربیان	۰,۰۲۳۱	۲	۰,۰۴۶۲
۱۶	نداشتن ارزیابی‌های دقیق از عملکرد	۰,۰۲۴۹	۱	۰,۰۲۴۹
۱۷	نداشتن فرصت‌های تمرینی کافی	۰,۰۲۳۱	۳	۰,۰۶۹۳
۱۸	نداشتن ارتباط مؤثر با والدین	۰,۰۲۴۰	۱	۰,۰۲۴۰
۱۹	عدم توجه به سلامت روان	۰,۰۲۴۸	۲	۰,۰۴۹۶

شماره شاخص	مقوله فرعی	وزن	رتبه	وزن × رتبه
۲۰	نداشتن برنامه‌های توان‌بخشی	۰,۰۲۴۱	۲	۰,۰۴۸۲
۲۱	عدم توجه به نیازهای عاطفی ورزشکاران	۰,۰۲۴۵	۱	۰,۰۲۴۵
۲۲	عدم توجه به جنبه‌های روانی ورزش	۰,۰۲۱۶	۲	۰,۰۴۳۲
۲۳	نداشتن حمایت از سوی جامعه	۰,۰۲۴۲	۱	۰,۰۲۴۲
۲۴	نداشتن فرصت‌های یادگیری	۰,۰۲۱۹	۳	۰,۰۶۵۷
۲۵	نداشتن برنامه‌های انگیزشی	۰,۰۲۲۵	۲	۰,۰۴۵
۲۶	نداشتن ارزیابی‌های منظم از پیشرفت	۰,۰۲۲۶	۳	۰,۰۶۷۸
۲۷	نداشتن ارتباط مؤثر بین مربی و ورزشکار	۰,۰۲۱۵	۱	۰,۰۲۱۵
۲۸	عدم توجه به پیشرفت‌های تکنولوژیکی	۰,۰۲۲۳	۳	۰,۰۶۶۹
۲۹	نداشتن فرصت‌های رقابتی	۰,۰۲۰۷	۲	۰,۰۴۱۴
۳۰	نداشتن فرصت‌های یادگیری	۰,۰۲۱۰	۳	۰,۰۶۳
۳۱	عدم توجه به تنوع فرهنگی	۰,۰۲۲	۱	۰,۰۲۲
۳۲	نداشتن برنامه‌های انگیزشی	۰,۰۲۰۰	۱	۰,۰۲
۳۳	عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران	۰,۰۲۹۰	۳	۰,۰۸۷

نقاط ضعف شناسایی شده در الگوی جامع استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش‌های پایه نشان می‌دهد که این نظام بیش از آن که با مسئله کمبود استعداد مواجه باشد، با چالش‌های مدیریتی، ساختاری و حمایتی روبه‌رو است. تمرکز ناکافی بر نیازهای فردی، جسمانی، عاطفی و روانی ورزشکاران در کنار نبود ارزیابی‌های منظم و برنامه‌های آموزشی برای مربیان، بیانگر آن است که فرآیند استعدادپروری هنوز از رویکرد یکسان‌سازی و نگاه کمی به جای نگاه رشد‌محور و توسعه‌گرا تبعیت می‌کند. از سوی دیگر، کمبود منابع مالی، نبود برنامه‌های انگیزشی، فرصت‌های رقابتی محدود و ضعف ارتباطات (میان مربیان، والدین و جامعه) موجب شده است مسیر رشد استعدادها با فرسایش انگیزشی و روانی همراه شود. همچنین عدم بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و بی‌توجهی به تنوع فرهنگی و نیازهای خاص ورزشکاران، نشان می‌دهد که الگوهای فعلی با تغییرات اجتماعی و تحول دانش تربیت ورزشی همگام نشده‌اند. مجموع این عوامل در سطح کلان و میانی سبب می‌شود استعدادهای ورزشی نه تنها شکوفا نشوند، بلکه بخش قابل توجهی از سرمایه انسانی ورزش در مراحل اولیه، از چرخه رشد و هدایت خارج شود.

جدول ۳- ماتریس ارزیابی عوامل درونی از منظر نقاط قوت

شماره شاخص	مقوله فرعی	وزن	رتبه	وزن × رتبه
۱	عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران	0.0290	3	0.087
۲	نداشتن انگیزه کافی	0.0286	2	0.0572
۳	کمبود منابع مالی	0.0286	3	0.0858
۴	عدم توجه به تغذیه مناسب	0.0276	1	0.0276
۵	نداشتن ارزیابی‌های منظم از پیشرفت	0.0269	3	0.0807
۶	فشار بیش از حد بر روی ورزشکاران	0.0266	1	0.0266

شماره شاخص	مقوله فرعی	وزن	رتبه	وزن × رتبه
۷	نداشتن مربیان مجرب	0.0262	3	0.0786
۸	عدم توجه به سلامت روان	0.0261	3	0.0783
۹	عدم توجه به نیازهای جسمانی	0.0251	1	0.0251
۱۰	نداشتن برنامه‌های توسعه فردی	0.0251	1	0.0251
۱۱	نداشتن ارزیابی‌های دقیق از عملکرد	0.0249	1	0.0249
۱۲	عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران	0.0248	3	0.0744
۱۳	عدم توجه به سلامت روان	0.0248	2	0.0496
۱۴	نداشتن زمان کافی برای تمرین	0.0247	1	0.0247
۱۵	عدم توجه به نیازهای عاطفی ورزشکاران	0.0245	1	0.0245
۱۶	نداشتن حمایت از سوی جامعه	0.0242	1	0.0242
۱۷	نداشتن برنامه‌های توان‌بخشی	0.0241	2	0.0482
۱۸	نداشتن فرصت‌های یادگیری	0.0240	2	0.048
۱۹	نداشتن ارتباط مؤثر با والدین	0.0240	1	0.024
۲۰	عدم توجه به نیازهای فردی	0.0237	2	0.0474
۲۱	نداشتن ارزیابی‌های منظم	0.0232	2	0.0464
۲۲	نداشتن فرصت‌های تمرینی کافی	0.0231	3	0.0693
۲۳	نداشتن برنامه‌های آموزشی برای مربیان	0.0231	2	0.0462
۲۴	نداشتن ارزیابی‌های منظم از پیشرفت	0.0226	3	0.0678
۲۵	نداشتن برنامه‌های انگیزشی	0.0225	2	0.045
۲۶	عدم توجه به پیشرفت‌های تکنولوژیکی	0.0223	3	0.0669
۲۷	عدم توجه به تنوع فرهنگی	۰,۰۲۲	1	۰,۰۲۲
۲۸	عدم توجه به جنبه‌های روانی ورزش	0.0216	2	0.0432
۲۹	نداشتن ارتباط مؤثر بین مربی و ورزشکار	0.0215	1	0.0215
۳۰	نداشتن فرصت‌های یادگیری	0.0210	3	0.063
۳۱	نداشتن فرصت‌های یادگیری	0.0219	3	0.0657
۳۲	نداشتن فرصت‌های رقابتی	0.0207	2	0.0414
۳۳	نداشتن برنامه‌های انگیزشی	0.0200	1	0.02

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که بخش قابل توجهی از نقاط ضعف نظام استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش‌های پایه، ریشه در چالش‌های ساختاری، مدیریتی و حمایتی دارد. ضعف‌هایی نظیر عدم توجه به نیازهای خاص و فردی ورزشکاران، کمبود منابع مالی، نبود مربیان مجرب، بی‌توجهی به سلامت جسمانی و روانی و فقدان نظام ارزیابی منظم و مستمر نشان می‌دهد که فرآیند استعدادپروری، از یک نگاه عمومی، کلی‌گرا و غیرتخصصی تبعیت می‌کند و هنوز به سطح استانداردهای علمی روز نزدیک نشده است. همچنین ضعف در برنامه‌ریزی توسعه فردی، نبود فرصت‌های یادگیری و رقابت مناسب و کمبود برنامه‌های انگیزشی و حمایتی، باعث کاهش انگیزه، دلسردی و افت تدریجی پتانسیل‌های انسانی در مسیر رشد ورزشی می‌شود. علاوه بر این، بی‌توجهی به فناوری‌های نوین، جنبه‌های فرهنگی و عاطفی و ارتباط ناکارآمد میان مربی، والدین و نهادهای اجتماعی بیانگر آن است که تعاملات و شبکه‌سازی‌های حمایتی لازم برای پرورش استعدادهای قهرمانی هنوز شکل نگرفته است. مجموع این موارد نشان می‌دهد که برای بهبود اثربخشی الگوی استعدادیابی، لازم است بازنگری در سیاستگذاری کلان، به‌روزرسانی چارچوب‌های آموزشی

مربیان، توسعه زیرساخت‌های حمایتی و تقویت نگاه انسان‌محور و چندبعدی در دستور کار قرار گیرد تا استعدادهای پایه بتوانند روند رشد مستمر، پایدار و هدفمند را تجربه کنند.

جدول ۴- ماتریس ارزیابی عوامل بیرونی از منظر نقاط فرصت

ردیف	مقوله فرعی	وزن	رتبه	وزن × رتبه
۱	برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی	0.0417	1	0.0417
۲	همکاری با مدارس برای ترویج ورزش	0.0401	1	0.0401
۳	افزایش دسترسی به امکانات ورزشی	0.0396	1	0.0396
۴	حمایت از سوی خانواده‌ها	0.0396	1	0.0396
۵	ایجاد محیط‌های ورزشی مثبت	0.0390	2	0.0781
۶	افزایش حمایت‌های مالی از ورزش	0.0375	3	0.1125
۷	افزایش آگاهی عمومی درباره ورزش	0.0375	3	0.1125
۸	ایجاد شبکه‌های اجتماعی ورزشی	0.0362	1	0.0362
۹	افزایش همکاری با سازمان‌های دولتی	0.0348	3	0.1043
۱۰	برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای مربیان	0.0341	2	0.0682
۱۱	توسعه برنامه‌های توان‌بخشی	0.0340	2	0.0681
۱۲	افزایش آگاهی درباره سلامت و تغذیه	0.0335	2	0.0671
۱۳	افزایش تنوع در فعالیت‌های ورزشی	0.0327	3	0.0980
۱۴	توسعه برنامه‌های ورزشی در مناطق روستایی	0.0320	3	0.0959
۱۵	ایجاد فرصت‌های تبادل فرهنگی از طریق ورزش	0.0313	1	0.0313
۱۶	ایجاد فرصت‌های ورزشی در محلات	0.0309	2	0.0619
۱۷	برگزاری سمینارهای آموزشی	0.0308	2	0.0616
۱۸	توسعه برنامه‌های ورزشی در مراکز فرهنگی	0.0306	2	0.0611
۱۹	همکاری با سازمان‌های غیردولتی	0.0305	1	0.0305
۲۰	افزایش همکاری با سازمان‌های بین‌المللی	0.0303	1	0.0303
۲۱	افزایش آگاهی درباره آسیب‌های ورزشی	0.0293	2	0.0586
۲۲	افزایش دسترسی به مشاوره‌های روان‌شناسی	0.0290	1	0.0290
۲۳	افزایش دسترسی به منابع آموزشی	0.0288	1	0.0288
۲۴	ایجاد برنامه‌های ورزشی در محیط‌های کاری	0.0281	3	0.0843
۲۵	توسعه برنامه‌های ورزشی در زندان‌ها	0.0279	3	0.0838
۲۶	افزایش آگاهی درباره تغذیه ورزشی	0.0279	3	0.0837
۲۷	توسعه برنامه‌های ورزشی در مناطق شهری	0.0275	3	0.0826
۲۸	افزایش آگاهی درباره فواید ورزش	0.0271	3	0.0814
۲۹	ایجاد برنامه‌های ورزشی در مراکز درمانی	0.0270	1	0.0270
۳۰	افزایش آگاهی درباره آسیب‌های ورزشی	0.0267	3	0.0800
۳۱	ایجاد فرصت‌های ورزشی در مدارس	0.0239	3	0.0717

بررسی داده‌های جدول نشان می‌دهد که نقاط قوت الگوی جامع استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش‌های پایه، بیش از همه بر گسترش مشارکت، توسعه زیرساخت‌ها و افزایش حمایت‌های آموزشی و اجتماعی استوار است. برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی، همکاری با مدارس و افزایش دسترسی به امکانات ورزشی به‌عنوان عوامل

تسهیل‌کننده اصلی، شرایطی را فراهم می‌سازند که کودکان و نوجوانان بتوانند در فضای طبیعی و غیررسمی استعدادهای خود را بروز دهند. همچنین حمایت خانواده‌ها، ایجاد محیط‌های ورزشی مثبت، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای مربیان و توسعه برنامه‌های توان‌بخشی، نشان‌دهنده اهمیت بعد حمایتی و تربیتی در این فرآیند است. از سوی دیگر، افزایش آگاهی عمومی درباره سلامت، تغذیه و آسیب‌های ورزشی، در کنار همکاری با سازمان‌های دولتی، غیردولتی و بین‌المللی، زمینه‌ای برای تقویت شبکه‌های بین‌بخشی و هم‌افزایی نهادی فراهم می‌کند. توسعه برنامه‌های ورزشی در مناطق روستایی، مراکز فرهنگی، محلات، محیط‌های کاری و حتی زندان‌ها نیز بیانگر گسترش عدالت ورزشی و توجه به فرصت‌های برابر در دسترسی به ورزش است. به‌طور کلی، این نقاط قوت نشان می‌دهد که ظرفیت‌های لازم برای توسعه ورزش پایه، ارتقاء سلامت جامعه و شکل‌دهی مسیرهای منظم استعدادیابی وجود دارد و با برنامه‌ریزی هماهنگ و هدفمند، می‌توان این توان بالقوه را به نتایج پایدار و اثربخش تبدیل کرد.

جدول ۵- ماتریس ارزیابی عوامل بیرونی از منظر نقاط تهدید

ردیف	مقوله فرعی	وزن	رتبه	وزن × رتبه
۱	نبود برنامه‌های ورزشی در مناطق محروم	0.0242	1	0.0242
۲	عدم توجه به سلامت روان ورزشکاران	0.0239	3	0.0716
۳	عدم توجه به نیازهای جسمانی	0.0238	2	0.0476
۴	وجود مشکلات قانونی در حوزه ورزش	0.0238	1	0.0238
۵	عدم توجه به سلامت جسمانی ورزشکاران	0.0235	2	0.0470
۶	نبود برنامه‌های آموزشی برای والدین	0.0234	2	0.0467
۷	وجود تبعیض‌های جنسیتی	0.0231	2	0.0462
۸	وجود مشکلات در ارتباطات اجتماعی	0.0231	2	0.0462
۹	عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران معلول	0.0227	1	0.0227
۱۰	نبود برنامه‌های ورزشی در مناطق محروم	0.0225	2	0.0450
۱۱	نبود برنامه‌های ورزشی در مدارس	0.0224	2	0.0448
۱۲	عدم توجه به جنبه‌های اجتماعی ورزش	0.0223	3	0.0668
۱۳	نبود ارتباط مؤثر بین مربی و ورزشکار	0.0222	2	0.0444
۱۴	نبود فرصت‌های یادگیری برای ورزشکاران	0.0222	3	0.0666
۱۵	عدم توجه به سلامت روانی ورزشکاران	0.0221	2	0.0443
۱۶	عدم توجه به نیازهای جسمانی ورزشکاران	0.0215	2	0.0429
۱۷	نداشتن برنامه‌های آموزشی مناسب	0.0633	2	0.1266
۱۸	وجود تبعیض‌های اجتماعی	0.0679	1	0.0679
۱۹	وجود فرهنگ رقابت ناسالم	0.0623	2	0.1246
۲۰	عدم دسترسی به تجهیزات ورزشی	0.0658	2	0.1315
۲۱	کمبود مربیان مجرب	0.0691	3	0.2072
۲۲	عدم توجه به نیازهای فردی ورزشکاران	0.0624	1	0.0624
۲۳	عدم حمایت خانواده‌ها	0.0705	2	0.1410
۲۴	کمبود آگاهی عمومی درباره ورزش	0.0509	1	0.0509
۲۵	عدم توجه به جنبه‌های عاطفی ورزشکاران	0.0572	2	0.1143
۲۶	عدم توجه به جنبه‌های اقتصادی ورزش	0.0262	2	0.0524
۲۷	کمبود منابع مالی	0.0743	2	0.1486

ردیف	مقوله فرعی	وزن	رتبه	وزن × رتبه
۲۸	فشار بیش‌ازحد بر روی ورزشکاران	0.0684	2	0.1368
۲۹	نداشتن ارزیابی‌های منظم از عملکرد	0.0614	2	0.1228
۳۰	عدم توجه به سلامت روان ورزشکاران	0.0264	1	0.0264
۳۱	عدم توجه به نیازهای آموزشی	0.0278	2	0.0556
۳۲	وجود مشکلات در تأمین تجهیزات ورزشی	0.0264	1	0.0264
۳۳	عدم توجه به تغذیه مناسب	0.0618	1	0.0618
۳۴	عدم توجه به جنبه‌های روانی ورزش	0.0288	3	0.0863
۳۵	عدم همکاری بین سازمان‌های ورزشی	0.0323	2	0.0646
۳۶	نبود برنامه‌های ورزشی در مناطق محروم	0.0265	1	0.0265
۳۷	عدم توجه به استراحت و ریکاوری	0.0585	2	0.1170
۳۸	نبود برنامه‌های توان‌بخشی	0.0562	1	0.0562
۳۹	عدم توجه به فرهنگ ورزشی	0.0286	2	0.0572
۴۰	وجود مشکلات در ارتباطات اجتماعی	0.0276	3	0.0828
۴۱	وجود فشارهای اجتماعی	0.0502	1	0.0502
۴۲	نبود برنامه‌های آموزشی برای مربیان جوان	0.0261	3	0.0782
۴۳	نبود برنامه‌های توسعه فردی	0.0280	1	0.0280
۴۴	عدم توجه به جنبه‌های روانی ورزش	0.0259	2	0.0519
۴۵	عدم توجه به جنبه‌های فرهنگی ورزش	0.0260	2	0.0521
۴۶	عدم توجه به نیازهای عاطفی ورزشکاران	0.0253	2	0.0506
۴۷	عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران معلول	0.0266	3	0.0798
۴۸	عدم توجه به جنبه‌های اخلاقی ورزش	0.0252	3	0.0756
۴۹	عدم توجه به جنبه‌های اجتماعی ورزش	0.0257	1	0.0257
۵۰	نبود فرصت‌های یادگیری برای ورزشکاران	0.0256	1	0.0256
۵۱	وجود مشکلات در تأمین منابع مالی	0.0254	1	0.0254
۵۲	وجود مشکلات در سیستم‌های ارزیابی	0.0250	1	0.0250
۵۳	عدم توجه به نیازهای آموزشی	0.0243	1	0.0243
۵۴	عدم توجه به فرهنگ ورزشی	0.0248	1	0.0248
۵۵	عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران معلول	0.0243	1	0.0243
۵۶	نبود برنامه‌های توسعه فردی	0.0244	2	0.0489

در جمع‌بندی جدول فوق می‌توان دریافت که بخش قابل‌توجهی از نقاط ضعف شناسایی‌شده در حوزه استعدادیابی و نخبه‌پروری، ناشی از کمبود زیرساخت‌ها، ناپختگی نظام‌های حمایتی و ضعف رویکرد انسان‌محور در پرورش ورزشی است. تکرار مواردی مانند کمبود منابع مالی، کمبود مربیان مجرب، نبود ارتباط مؤثر، بی‌توجهی به نیازهای فردی، جسمانی، روانی و عاطفی و فقدان نظام ارزیابی و برنامه‌ریزی آموزشی نشان می‌دهد که نظام موجود هنوز از یک الگوی جامع و یکپارچه مدیریت استعداد برخوردار نیست و بیشتر بر نگاه سنتی، کوتاه‌مدت و نتیجه‌محور استوار است. همچنین وجود تبعیض‌های جنسیتی و اجتماعی، کمبود حمایت خانواده و فشارهای روانی و اجتماعی بر ورزشکاران، فرآیند استعدادپروری را به سمتی سوق می‌دهد که فرسایش انگیزش و کاهش تاب‌آوری روانی در آن محتمل شود. نبود برنامه‌های ورزشی در مناطق محروم، مدارس، محلات و مراکز عمومی نیز نشان‌دهنده عدم تحقق

عدالت توزیعی در ورزش پایه است. چالش‌هایی مانند نبود برنامه‌های توان‌بخشی، بی‌توجهی به تغذیه، استراحت و ریکاوری و نادیده گرفتن نیازهای خاص ورزشکاران معلول، نشان می‌دهد که نگاه موجود، کل‌نگر و سلامت‌محور نیست و سلامت جسم و روان به‌عنوان دو مؤلفه مکمل، جایگاه واقعی خود را در سیستم نیافته‌اند. مجموع این الگوها تأکید می‌کند که برای اصلاح و ارتقای نظام استعدادیابی، باید به بازطراحی سیاست‌ها، بهبود آموزش مربیان، مشارکت خانواده، توسعه زیرساخت‌های ورزشی و ایجاد سامانه‌های حمایتی و نظارتی مستمر توجه شود تا مسیر رشد استعدادها پایدار، هدفمند و متوازن گردد.

برآیند سه ماتریس نشان می‌دهد وضعیت استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش‌های پایه دارای توان‌های بالقوه قابل‌اتکا (رویدادمحوری، پیوند با مدارس، دسترسی روبه بهبود به امکانات، پشتوانه خانوادگی و ظرفیت‌های ارتقای آگاهی و توان‌بخشی) است، اما در سطح درونی با کاستی‌های سیستمی و انسان‌محور نظیر کمبود منابع مالی، کمبود مربیان مجرب، ضعف ارزیابی منظم، بی‌توجهی به نیازهای فردی/جسمانی/روانی و کمبود فرصت‌های یادگیری/رقابت مواجه است. از منظر بیرونی، امکان هم‌افزایی بین‌بخشی با نهادهای دولتی/غیردولتی/بین‌المللی، توسعه برنامه‌ها در فضاهای گوناگون (مدارس، محلات، محیط‌های کاری، مراکز فرهنگی و درمانی) و گسترش شبکه‌های اجتماعی ورزشی فراهم است؛ درعین حال، تهدیدهایی چون تبعیض‌های اجتماعی/جنسیتی، فشارهای اجتماعی، فرهنگ رقابت ناسالم، کمبود تجهیزات و ناپختگی نظام‌های ارزیابی و پشتیبانی، ریسک فرسایش انگیزشی و اتلاف سرمایه انسانی را افزایش می‌دهد؛ بنابراین، راهبرد برتر اتکا به نقاط قوت بالفعل برای بهره‌گیری حداکثری از فرصت‌ها (S-O) در کنار بازطراحی فرایندهای داخلی برای کاهش ضعف‌ها و خنثی‌سازی تهدیدها (W-O)، S-T، W-T است؛ با محوریت استانداردسازی ارزیابی، توانمندسازی مربیان، تأمین مالی هوشمند، مداخله‌های سلامت‌محور (روان/تغذیه/ریکاوری) و پوشش عدالت محور مناطق محروم.

جدول ۶- ماتریس SWOT

بعد	گزاره‌های کلیدی منتخب
نقاط قوت (S)	(۱) برگزاری منظم مسابقات و رویدادها؛ (۲) همکاری فعال با مدارس؛ (۳) بهبود دسترسی به امکانات؛ (۴) حمایت خانواده‌ها؛ (۵) ایجاد محیط‌های ورزشی مثبت؛ (۶) کارگاه‌های آموزشی مربیان و برنامه‌های توان‌بخشی؛ (۷) کمپین‌های آگاهی‌بخش سلامت/تغذیه؛ (۸) شبکه‌های اجتماعی ورزشی.
نقاط ضعف (W)	(۱) کمبود منابع مالی؛ (۲) کمبود مربیان مجرب؛ (۳) نبود ارزیابی منظم/دقیق؛ (۴) بی‌توجهی به نیازهای فردی/جسمانی/روانی/عاطفی؛ (۵) فرصت‌های یادگیری/تمرینی/رقابتی ناکافی؛ (۶) ضعف ارتباط مؤثر مربی-والدین-ورزشکار؛ (۷) بی‌توجهی به فناوری و تنوع فرهنگی؛ (۸) فقدان برنامه‌های انگیزشی و توان‌بخشی کافی.
فرصت‌ها (O)	(۱) تقویت همکاری با نهادهای دولتی/غیردولتی/بین‌المللی؛ (۲) توسعه برنامه‌ها در روستاها، محلات، مراکز فرهنگی/کاری/درمانی و مدارس؛ (۳) افزایش دسترسی به مشاوره روان‌شناسی؛ (۴) تنوع‌بخشی به فعالیت‌ها؛ (۵) ارتقای سواد سلامت/تغذیه/پیشگیری از آسیب؛ (۶) تبادل فرهنگی از طریق ورزش.
تهدیدها (T)	(۱) نبود برنامه‌ها در مناطق محروم و برخی مدارس؛ (۲) تبعیض‌های اجتماعی/جنسیتی و فشارهای اجتماعی؛ (۳) فرهنگ رقابت ناسالم و فشار تمرینی؛ (۴) کمبود تجهیزات و مشکلات تأمین مالی؛ (۵) ناپختگی نظام‌های ارزیابی/هماهنگی بین‌سازمانی؛ (۶) بی‌توجهی به نیازهای خاص (ازجمله ورزشکاران معلول)، تغذیه و ریکاوری.

جدول ۷- ماتریس راهبردهای TOWS (چارچوب اقدام پیشنهادی)

نوع راهبرد	ایده‌های راهبردی عملیاتی (نمونه‌های قابل اجرا + شاخص سنجش)
S-O بهره‌گیری از قوت‌ها برای استفاده از فرصت‌ها	SO ۱. پلتفرم «مدرسه- باشگاه»: اتصال رویدادهای مدرسه‌ای به باشگاه‌های محلی و شبکه مربیان؛ شاخص: افزایش «نرخ گذار» از مشارکت مدرسه‌ای به باشگاهی به ۲۰٪ در ۱۲ ماه.
	SO ۲. کلینیک‌های سلامت-توان بخشی در حاشیه مسابقات؛ شاخص: پوشش غربالگری پایه برای حداقل ۶۰٪ شرکت‌کنندگان
	SO ۳. شبکه اجتماعی استعدادیابی با داشبورد پیشرفت؛ شاخص: ایجاد پروفایل دیجیتال برای ۸۰٪ ورزشکاران پایه در استان‌های پایلوت.
S-T بهره‌گیری از قوت‌ها برای کاهش تهدیدها	ST ۱. «آیین‌نامه بازی جوانمردانه و بار تمرینی» روی رویدادها و لیگ‌های پایه؛ شاخص: کاهش شکایات/آسیب‌ها به میزان ۳۰٪
	ST ۲. «کد اخلاق و برابری» در مسابقات مدرسه‌ای با نظارت والدین/اسمن‌ها؛ شاخص: کاهش گزارش تبعیض به زیر ۵ مورد در هر فصل
	ST ۳. کنسرسیوم تدارکات تجهیزات با تکیه بر مقیاس رویدادها؛ شاخص: کاهش هزینه سرانه تجهیزات به ۱۵٪.
W-O کاهش ضعف‌ها با تکیه بر فرصت‌ها	WO ۱. استاندارد ملی ارزیابی پیشرفت (آزمون‌های جسمانی/مهارتی/روانی) با اجرای مدرسه‌محور؛ شاخص: پوشش ارزیابی منظم برای حداقل ۷۰٪ از جامعه هدف.
	WO ۲. «آکادمی مربی توسعه‌گرا» با دوره‌های کوتاه‌مدت مشترک با دانشگاه‌ها/فدراسیون‌ها؛ شاخص: ارتقای نسبت مربیان دارای گواهی به ۵۰٪+.
	WO ۳. «بسته انگیزشی چندساحتی: (رتبه‌بندی پیشرفت، بورسیه خرد، اردوهای یادگیری) با جذب حامیان؛ شاخص: افزایش ماندگاری ورزشکاران پایه به ۸۵٪+.
W-T کاهش ضعف‌ها و خنثی‌سازی تهدیدها	WT ۱. «نقشه عدالت ورزشی» مناطق محروم و واحد سیار تمرین/ارزیابی؛ شاخص: راه‌اندازی حداقل ۳ پایلوت و پوشش ۳۰٪ مناطق هدف.
	WT ۲. پروتکل‌های اجباری «تغذیه- روان- ریکاوری» در تیم‌های پایه؛ شاخص: کاهش مصدومیت‌های گزارش شده به ۲۰٪.
	WT ۳. «اتاق فرمان داده‌ها» برای هم‌ترازی بین‌سازمانی (آموزش و پرورش، شهرداری، فدراسیون‌ها)؛ شاخص: کاهش دوباره‌کاری‌ها و افزایش پروژه‌های مشترک به ۱۰ مورد سالانه.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر طراحی برنامه استراتژیک استعدادیابی و نخبه‌پروری در سطح (کلان و میانی) ورزش‌های پایه جمهوری اسلامی ایران است. می‌توان بیان داشت که زمینه‌های استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران، فرانسه، انگلستان و آلمان توزیع‌های متفاوتی دارد و رویکردهای متفاوتی برای آن وجود دارد. برای تحلیل در این خصوص می‌توان بیان داشت که توزیع‌های متفاوت زمینه‌های استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران، فرانسه، انگلستان و آلمان نشان‌دهنده تأثیرات عمیق فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بر ورزش است. در حالی که کشورهای اروپایی به‌طور کلی دارای سیستم‌های ورزشی منسجم و حمایت‌های قوی هستند، ایران با چالش‌های خاص خود مواجه است. با این حال، با توجه به فرصت‌های موجود و تلاش برای بهبود زیرساخت‌ها و برنامه‌های ورزشی، می‌توان به توسعه ورزش‌های پایه و شناسایی استعدادها در ایران و سایر کشورها کمک کرد. در نهایت، موفقیت در استعدادیابی و نخبه‌پروری نیازمند همکاری همه‌جانبه بین نهادهای دولتی، آموزشی، ورزشی و اجتماعی است تا بتوان به اهداف بلندمدت در زمینه ورزش دست یافت. این موضوع در مطالعات جعفری (۱۳۹۷) و خادمی و همکاران (۱۳۹۷) مورد تأیید بوده است. در حالی که کشورهای اروپایی به‌طور کلی از منابع مالی بیشتری برای ورزش

برخوردارند، ایران با چالش‌های مالی بیشتری مواجه است که می‌تواند بر توسعه زیرساخت‌ها و برنامه‌های ورزشی تأثیر بگذارد. در تمامی کشورها، توجه به سلامت روانی ورزشکاران و ایجاد محیطی مثبت برای تمرین و رقابت از اهمیت بالایی برخوردار است؛ اما در برخی کشورها، این موضوع به‌طور جدی‌تری موردتوجه قرار می‌گیرد. تغییرات اجتماعی و فرهنگی می‌تواند بر مشارکت جوانان در ورزش تأثیر بگذارد. در کشورهای مختلف، نگرش‌ها و ارزش‌های متفاوتی نسبت به ورزش وجود دارد که می‌تواند بر استعدادیابی تأثیر بگذارد. استفاده از فناوری‌های نوین مانند تحلیل داده‌ها و نرم‌افزارهای ورزشی می‌تواند به شناسایی استعدادها و بهبود عملکرد ورزشکاران کمک کند. ایجاد همکاری‌های بین‌المللی در زمینه‌های ورزشی می‌تواند به تبادل تجربیات و بهترین شیوه‌ها کمک کند و به توسعه ورزش در کشورهای مختلف کمک نماید. سرمایه‌گذاری در آموزش مربیان و کادر فنی می‌تواند به بهبود فرایند استعدادیابی و پرورش ورزشکاران نخبه کمک کند. توزیع‌های متفاوت زمینه‌های استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران، فرانسه، انگلستان و آلمان به عوامل مختلفی بستگی دارد. درحالی‌که کشورهای اروپایی معمولاً دارای سیستم‌های ورزشی منسجم و حمایت‌های دولتی قوی هستند، ایران با چالش‌هایی در زمینه زیرساخت‌ها و برنامه‌های ورزشی مواجه است. این تفاوت‌ها می‌تواند تأثیرات قابل‌توجهی بر موفقیت‌های ورزشی و توسعه استعدادها در هر کشور داشته باشد. آلمان برنامه‌های حمایتی و مالی برای ورزشکاران نخبه دارد که به آن‌ها کمک می‌کند تا در رقابت‌های بین‌المللی موفق شوند. در آلمان، توجه ویژه‌ای به ورزش‌های پایه و توسعه آن‌ها وجود دارد و این موضوع به شناسایی استعدادها در سنین پایین کمک می‌کند. آلمان دارای یک سیستم ورزشی قوی و ساختاریافته است که شامل برنامه‌های استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش‌های مختلف می‌شود. برنامه‌های حمایتی برای ورزشکاران جوان و استعدادیابی در انگلستان به‌طور مؤثری اجرا می‌شود و این موضوع به موفقیت‌های بین‌المللی کمک کرده است. مدارس و دانشگاه‌ها نقش مهمی در استعدادیابی دارند و برنامه‌های ورزشی در این نهادها به‌طور گسترده‌ای توسعه یافته‌اند. انگلستان به‌ویژه در ورزش‌های تیمی مانند فوتبال، راگبی و کریکت شناخته‌شده است و استعدادیابی در این زمینه‌ها بسیار قوی است. دولت فرانسه به‌طور فعال از برنامه‌های ورزشی و استعدادیابی حمایت می‌کند و این موضوع به توسعه ورزش‌های پایه کمک می‌کند؛ و استعدادیابی در ورزش‌های مختلف از جمله فوتبال، بسکتبال و ورزش‌های زمستانی انجام می‌شود. فرانسه دارای یک سیستم ورزشی منسجم و سازمان‌یافته است که شامل برنامه‌های استعدادیابی در سنین مختلف می‌شود. مدارس به‌عنوان یکی از مکان‌های اصلی استعدادیابی و نخبه‌پروری شناخته می‌شوند، اما برنامه‌های ورزشی در مدارس به‌طور یکسان توسعه نیافته‌اند. یکی از چالش‌های اصلی در ایران، کمبود زیرساخت‌های ورزشی مناسب و فرصت‌های تمرینی برای جوانان است. در ایران، ورزش‌های سنتی و ملی مانند کشتی و زورخانه‌ای اهمیت ویژه‌ای دارند و استعدادیابی در این زمینه‌ها بیشتر موردتوجه قرار می‌گیرد. زمینه‌های استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در کشورهای مختلف مانند ایران، فرانسه، انگلستان و آلمان به دلیل تفاوت‌های فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و ساختاری توزیع‌های متفاوتی دارند. یافته‌های حاصل از این مطالعه با نتایج مطالعات نوری و همکاران (۱۳۹۷) و نصیری و همکاران (۱۳۹۷) همخوانی داشت.

یافته‌های مطالعه نشان داد که نقاط ضعف استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه (اصلی) در ایران بر اساس رویکرد SWOT قابل‌شناسایی و وزن‌دهی است. برای تحلیل در این خصوص می‌توان بیان داشت که استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران با چالش‌ها و نقاط ضعفی مواجه است که می‌تواند به کاهش کیفیت و کارایی این فرایندها منجر شود. یکی از نقاط ضعف اصلی، کمبود زیرساخت‌های ورزشی مناسب است. بسیاری از مناطق کشور به امکانات ورزشی استاندارد دسترسی ندارند و این موضوع مانع از شناسایی و پرورش استعدادها و ورزشی در سنین پایین می‌شود. نبود سالن‌های ورزشی، زمین‌های تمرینی و تجهیزات لازم به‌ویژه در مناطق روستایی و کمتر

توسعه‌یافته، به‌طور مستقیم بر عملکرد ورزشکاران تأثیر می‌گذارد. نقطه‌ضعف دیگر، عدم وجود یک سیستم منسجم و یکپارچه برای استعدادیابی است. در حال حاضر، نهادهای مختلفی در این زمینه فعالیت می‌کنند، اما عدم هماهنگی بین آن‌ها باعث می‌شود که فرایند شناسایی استعدادها به‌طور مؤثر انجام نشود. این عدم هماهنگی می‌تواند به اتلاف منابع و زمان منجر شود و در نهایت به شناسایی نادرست استعدادها و عدم پرورش مناسب آن‌ها بینجامد. کمبود برنامه‌های آموزشی و تربیتی مناسب برای مربیان و کادر فنی نیز از دیگر نقاط ضعف است. مربیان نقش کلیدی در شناسایی و پرورش استعدادها دارند، اما بسیاری از آن‌ها از آموزش‌های کافی و به‌روز برخوردار نیستند. این موضوع می‌تواند به عدم توانایی در شناسایی استعدادهای واقعی و همچنین به عدم ارائه آموزش‌های مناسب به ورزشکاران منجر شود. فرهنگ ورزشی در ایران نیز یکی از چالش‌های اساسی در استعدادیابی و نخبه‌پروری است. در برخی موارد، توجه به ورزش‌های خاص و عدم توجه به تنوع ورزشی می‌تواند باعث شود که استعدادهای بالقوه در رشته‌های دیگر نادیده گرفته شوند. این موضوع به‌ویژه در ورزش‌های پایه که نیاز به تنوع و شناسایی استعدادها در رشته‌های مختلف دارند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. عدم حمایت مالی و اقتصادی از ورزش‌های پایه نیز یکی دیگر از نقاط ضعف است. بسیاری از ورزشکاران جوان و خانواده‌های آن‌ها به دلیل هزینه‌های بالای تمرین و رقابت‌ها از ادامه فعالیت‌های ورزشی باز می‌مانند. این موضوع می‌تواند به کاهش انگیزه و مشارکت در ورزش‌های پایه منجر شود و در نتیجه، استعدادهای ورزشی نادیده گرفته شوند. نبود برنامه‌های حمایتی و مشاوره‌ای برای ورزشکاران جوان نیز از دیگر نقاط ضعف است. بسیاری از ورزشکاران در مراحل اولیه نیاز به راهنمایی و مشاوره دارند تا بتوانند مسیر صحیحی را در ورزش انتخاب کنند. عدم وجود این برنامه‌ها می‌تواند به عدم موفقیت آن‌ها در شناسایی و پرورش استعدادهایشان منجر شود. مشکلات اجتماعی و فرهنگی نیز می‌تواند بر استعدادیابی تأثیر بگذارد. در برخی موارد، فشارهای اجتماعی و فرهنگی ممکن است جوانان را از شرکت در فعالیت‌های ورزشی بازدارد. این موضوع به‌ویژه در جوامع سنتی‌تر که ممکن است ورزش را به‌عنوان یک فعالیت غیرضروری تلقی کنند، بیشتر دیده می‌شود. عدم توجه به سلامت روانی ورزشکاران نیز از دیگر نقاط ضعف است. بسیاری از ورزشکاران جوان تحت فشارهای روانی ناشی از رقابت و انتظارات بالا قرار دارند. این فشارها می‌تواند به کاهش عملکرد و عدم موفقیت در شناسایی استعدادها منجر شود. توجه به سلامت روانی و ایجاد محیطی مثبت برای تمرین و رقابت بسیار حائز اهمیت است. عدم وجود یک برنامه‌ریزی بلندمدت و استراتژیک برای استعدادیابی و نخبه‌پروری در ورزش‌های پایه نیز به‌عنوان یک نقطه‌ضعف اساسی مطرح می‌شود. بسیاری از برنامه‌ها به‌صورت مقطعی و بدون توجه به نیازهای آینده طراحی می‌شوند. این موضوع می‌تواند به عدم تحقق اهداف بلندمدت و کاهش کیفیت ورزش در کشور منجر شود. برای بهبود وضعیت استعدادیابی و نخبه‌پروری در ایران، نیاز به یک رویکرد جامع و هماهنگ وجود دارد که تمامی جوانب را در نظر بگیرد. این موضوع در مطالعات رمضان‌نژاد (۱۳۹۷) و حمیدی و همکاران (۱۳۹۷) مورد استناد بوده است. همچنین نقاط ضعف استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران به بررسی بیشتر چالش‌ها و مشکلات موجود می‌پردازد. یکی از مسائل مهم، فقدان تحقیقات علمی و داده‌های معتبر در زمینه استعدادیابی است. بسیاری از برنامه‌های ورزشی بر اساس تجربیات شخصی و بدون پشتوانه علمی طراحی می‌شوند. این موضوع می‌تواند به شناسایی نادرست استعدادها و عدم کارایی برنامه‌ها منجر شود. برای بهبود فرایند استعدادیابی، نیاز به تحقیقات علمی و استفاده از داده‌های معتبر در این زمینه احساس می‌شود. نقطه‌ضعف دیگر، عدم توجه به تنوع فرهنگی و قومی در استعدادیابی است. ایران کشوری با تنوع فرهنگی و قومی بالا است و هر منطقه دارای استعدادها و توانمندی‌های خاص خود است. عدم توجه به این تنوع می‌تواند به نادیده‌گرفتن استعدادهای محلی و عدم بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود منجر شود. برای شناسایی و پرورش استعدادها، لازم است که برنامه‌ها و سیاست‌ها باتوجه به ویژگی‌های فرهنگی و اجتماعی هر منطقه طراحی شوند. علاوه بر این، عدم وجود برنامه‌های انگیزشی و

تشویقی برای جوانان نیز یکی دیگر از نقاط ضعف است. بسیاری از جوانان به دلیل عدم حمایت و تشویق از سوی خانواده و جامعه، از ادامه فعالیت‌های ورزشی بازمی‌مانند. ایجاد برنامه‌های انگیزشی و تشویقی می‌تواند به افزایش مشارکت جوانان در ورزش و شناسایی استعدادهای آن‌ها کمک کند. این موضوع به‌ویژه در سنین پایین که جوانان به دنبال الگوهای مثبت هستند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. مشکلات مربوط به مدیریت و سازماندهی نیز از دیگر چالش‌ها در استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران است. بسیاری از نهادهای ورزشی به‌طور مستقل عمل می‌کنند و عدم هماهنگی بین آن‌ها می‌تواند به ائتلاف منابع و زمان منجر شود. برای بهبود وضعیت، نیاز به یک مدیریت جامع و هماهنگ در سطح ملی و محلی وجود دارد که بتواند فرایند استعدادیابی را به‌طور مؤثر هدایت کند. عدم توجه به آموزش‌های تئوری و عملی در کنار تمرینات فیزیکی نیز یکی دیگر از نقاط ضعف است. بسیاری از برنامه‌های ورزشی تنها بر تمرینات فیزیکی تمرکز دارند و به آموزش‌های تئوری و شناختی اهمیت کمتری داده می‌شود. این موضوع می‌تواند به عدم توسعه مهارت‌های شناختی و استراتژیک ورزشکاران منجر شود. برای موفقیت در رقابت‌های ورزشی، ورزشکاران نیاز به درک عمیق‌تری از تکنیک‌ها و استراتژی‌های ورزشی دارند. عدم وجود یک سیستم ارزیابی و نظارت مؤثر بر برنامه‌های استعدادیابی نیز به‌عنوان یک نقطه‌ضعف اساسی مطرح می‌شود. بسیاری از برنامه‌ها بدون ارزیابی و بازخورد مناسب اجرا می‌شوند و این موضوع می‌تواند به عدم شناسایی نقاط قوت و ضعف آن‌ها منجر شود. ایجاد یک سیستم ارزیابی منظم و جامع می‌تواند به بهبود کیفیت برنامه‌ها و شناسایی استعدادها کمک کند. نقاط ضعف استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران نیازمند توجه و اقدام جدی است. با شناسایی این نقاط ضعف و تلاش برای بهبود آن‌ها، می‌توان به توسعه ورزش‌های پایه و شناسایی استعدادهای ورزشی در کشور کمک کرد. این فرایند نیازمند همکاری همه‌جانبه نهادهای دولتی، آموزشی و ورزشی است تا بتوان به اهداف بلندمدت در زمینه ورزش دست‌یافت. این موضوع در مطالعات اسدی و همکاران (۱۳۹۷) و عبدالحی و همکاران (۱۳۹۵) مورد تأیید بود. همچنین در این خصوص می‌توان بیان داشت که ادامه نقاط ضعف استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران به بررسی ابعاد بیشتری از چالش‌ها و مشکلات موجود می‌پردازد. یکی از مسائل مهم، نبود ارتباط مؤثر بین مدارس و نهادهای ورزشی است. در بسیاری از موارد، مدارس به‌عنوان اولین مکان شناسایی استعدادها عمل می‌کنند، اما عدم همکاری و هماهنگی بین سیستم آموزشی و نهادهای ورزشی باعث می‌شود که استعدادهای ورزشی شناسایی نشوند یا به‌درستی پرورش نیابند. ایجاد یک پل ارتباطی بین این دو نهاد می‌تواند به شناسایی و پرورش بهتر استعدادها کمک کند. نقطه‌ضعف دیگر، عدم توجه به نیازهای خاص ورزشکاران جوان است. هر ورزشکار نیازهای خاص خود را دارد و عدم توجه به این نیازها می‌تواند به عدم موفقیت در استعدادیابی منجر شود. به‌عنوان مثال، برخی از ورزشکاران ممکن است به حمایت‌های عاطفی و روانی بیشتری نیاز داشته باشند، درحالی‌که دیگران ممکن است به آموزش‌های فنی و تکنیکی بیشتری احتیاج داشته باشند. شناسایی این نیازها و ارائه حمایت‌های مناسب می‌تواند به بهبود عملکرد ورزشکاران کمک کند. عدم وجود برنامه‌های جامع برای شناسایی استعدادهای ورزشی در مناطق محروم نیز از دیگر نقاط ضعف است. بسیاری از استعدادهای ورزشی در مناطق دورافتاده و محروم نادیده گرفته می‌شوند. عدم دسترسی به امکانات ورزشی و برنامه‌های آموزشی مناسب می‌تواند به کاهش شانس شناسایی و پرورش این استعدادها منجر شود. برای بهبود وضعیت، نیاز به برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری در این مناطق احساس می‌شود. مشکلات مربوط به فرهنگ رقابت و فشارهای اجتماعی نیز می‌تواند بر استعدادیابی تأثیر بگذارد. در برخی موارد، فشار برای موفقیت و رقابت می‌تواند به استرس و اضطراب ورزشکاران منجر شود. این فشارها ممکن است باعث شوند که ورزشکاران جوان از ادامه فعالیت‌های ورزشی باز بمانند یا نتوانند به‌طور کامل استعدادهای خود را نشان دهند. ایجاد یک فرهنگ مثبت و حمایتی در ورزش می‌تواند به کاهش این فشارها کمک کند. عدم توجه به جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی ورزش نیز از دیگر نقاط ضعف است. ورزش به‌عنوان

یک فعالیت اجتماعی می‌تواند به تقویت روابط اجتماعی و ایجاد حس تعلق کمک کند؛ اما در برخی موارد، عدم توجه به این جنبه‌ها می‌تواند به کاهش مشارکت جوانان در ورزش منجر شود. برنامه‌های ورزشی باید به گونه‌ای طراحی شوند که نه تنها به شناسایی استعدادها بپردازند، بلکه به تقویت روابط اجتماعی و ایجاد حس تعلق در جوانان نیز توجه کنند. عدم توجه به بازخوردهای ورزشکاران و خانواده‌ها نیز به عنوان یک نقطه ضعف اساسی مطرح می‌شود. بسیاری از برنامه‌های استعدادیابی بدون دریافت بازخورد از ورزشکاران و خانواده‌های آن‌ها اجرا می‌شوند. این موضوع می‌تواند به عدم شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه‌ها منجر شود. ایجاد یک سیستم بازخورد مؤثر می‌تواند به بهبود کیفیت برنامه‌ها و شناسایی استعدادها کمک کند. این موضوع در مطالعات اسپوند و همکاران (۱۳۹۶) و نادریان و همکاران (۱۳۹۶) مورد تأیید بودند و مورد استناد قرار گرفتند.

یافته‌های مطالعه نشان داد که فرصت استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران شامل مؤلفه‌های زیادی است. استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران با وجود چالش‌ها و نقاط ضعف، فرصت‌های قابل توجهی نیز دارد که می‌تواند به توسعه ورزش و شناسایی استعدادها و ورزشی کمک کند. یکی از این فرصت‌ها، افزایش توجه عمومی به ورزش و فعالیت‌های ورزشی در سال‌های اخیر است. با توجه به رشد رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی، مردم بیشتر از گذشته به ورزش و موفقیت‌های ورزشی علاقه‌مند شده‌اند. این توجه می‌تواند به افزایش مشارکت جوانان در ورزش‌های پایه و شناسایی استعدادها و جدید منجر شود. فرصت دیگر، وجود استعدادها و بالقوه در بین جوانان ایرانی است. ایران به عنوان کشوری با جمعیت جوان، دارای پتانسیل بالایی برای شناسایی و پرورش استعدادها و ورزشی است. با ایجاد برنامه‌های مناسب و حمایت‌های لازم، می‌توان این استعدادها را شناسایی و به سطوح بالاتر ورزشی هدایت کرد. این موضوع می‌تواند به موفقیت‌های بین‌المللی در ورزش‌های مختلف منجر شود. علاوه بر این، توسعه زیرساخت‌های ورزشی در کشور نیز به عنوان یک فرصت مهم مطرح می‌شود. در سال‌های اخیر، سرمایه‌گذاری‌های زیادی در زمینه ساخت و بهبود امکانات ورزشی انجام شده است. این زیرساخت‌ها می‌توانند به شناسایی و پرورش استعدادها و ورزشی کمک کنند و محیطی مناسب برای تمرین و رقابت فراهم آورند. با توجه به این زیرساخت‌ها، جوانان می‌توانند به راحتی به فعالیت‌های ورزشی بپردازند و استعدادها و خود را نشان دهند. وجود مربیان و کادر فنی باتجربه و متخصص نیز از دیگر فرصت‌هاست. با افزایش تعداد مربیان آموزش‌دیده و باتجربه، امکان شناسایی و پرورش استعدادها به طور مؤثرتر فراهم می‌شود. این مربیان می‌توانند با استفاده از دانش و تجربیات خود، به جوانان کمک کنند تا مهارت‌های لازم را کسب کنند و به سطوح بالاتر ورزشی دست یابند. همچنین، برگزاری دوره‌های آموزشی برای مربیان می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و پرورش استعدادها کمک کند. فرصت دیگر، توجه به ورزش‌های بومی و محلی است. ایران دارای تنوع فرهنگی و ورزشی بالایی است و هر منطقه می‌تواند استعدادها و خاص خود را داشته باشد. با توجه به این تنوع، می‌توان برنامه‌های استعدادیابی را به گونه‌ای طراحی کرد که به شناسایی و پرورش استعدادها در ورزش‌های بومی و محلی توجه شود. این موضوع می‌تواند به حفظ فرهنگ ورزشی و شناسایی استعدادها و محلی کمک کند. همچنین، همکاری‌های بین‌المللی در زمینه ورزش نیز از دیگر فرصت‌هاست. با افزایش ارتباطات بین‌المللی و تبادل تجربیات با کشورهای دیگر، می‌توان از روش‌ها و تکنیک‌های موفق در استعدادیابی و نخبه‌پروری بهره‌برداری کرد. این همکاری‌ها می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و پرورش استعدادها در ایران کمک کند و زمینه‌ساز موفقیت‌های بین‌المللی باشد. توجه به سلامت روانی و جسمانی ورزشکاران نیز به عنوان یک فرصت مهم مطرح می‌شود. با افزایش آگاهی درباره اهمیت سلامت روانی در ورزش، می‌توان برنامه‌های حمایتی و مشاوره‌ای برای ورزشکاران جوان ایجاد کرد. این موضوع می‌تواند به بهبود عملکرد و شناسایی استعدادها کمک کند و محیطی مثبت برای تمرین و رقابت فراهم آورد. فرصت دیگر، استفاده از فناوری‌های نوین در استعدادیابی و پرورش ورزشکاران است. با پیشرفت فناوری، ابزارها و نرم‌افزارهای مختلفی برای شناسایی و ارزیابی

استعدادهای در دسترس قرار گرفته است. استفاده از این فناوری‌ها می‌تواند به بهبود فرایند استعدادیابی و ارائه بازخوردهای دقیق‌تر به ورزشکاران کمک کند. ایجاد یک فرهنگ حمایتی در جامعه نسبت به ورزش و ورزشکاران نیز از دیگر فرصت‌هاست. با افزایش آگاهی عمومی درباره اهمیت ورزش و حمایت از ورزشکاران، می‌توان به افزایش مشارکت جوانان در ورزش‌های پایه و شناسایی استعدادهای جدید کمک کرد. این فرهنگ حمایتی می‌تواند به ایجاد انگیزه و تشویق جوانان به فعالیت‌های ورزشی منجر شود و در نهایت به موفقیت‌های ورزشی بیشتری در کشور بینجامد. یافته‌های این مطالعه با مطالعه نوری و همکاران (۱۳۹۶) همخوانی داشت. همچنین در ادامه می‌توان بیان داشت که توسعه برنامه‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی برای جوانان نیز به‌عنوان یک فرصت مهم در استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران مطرح می‌شود. با برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی در زمینه‌های مختلف ورزشی، جوانان می‌توانند مهارت‌های لازم را کسب کنند و با تکنیک‌های جدید آشنا شوند. این برنامه‌ها می‌توانند به‌طور خاص بر روی شناسایی استعدادها و پرورش آن‌ها تمرکز کنند و به جوانان این امکان را بدهند که در محیطی آموزشی و حمایتی رشد کنند. همچنین، توجه به نقش خانواده‌ها در استعدادیابی و پرورش ورزشکاران نیز از دیگر فرصت‌هاست. خانواده‌ها به‌عنوان اولین حامیان و مشوقان ورزشکاران جوان می‌توانند تأثیر زیادی بر روی انگیزه و پیشرفت آن‌ها داشته باشند. با ارائه آموزش‌ها و اطلاعات لازم به خانواده‌ها درباره اهمیت ورزش و چگونگی حمایت از فرزندان، می‌توان به بهبود شرایط استعدادیابی و پرورش استعدادها کمک کرد. این همکاری می‌تواند به ایجاد یک محیط مثبت و حمایتی برای ورزشکاران جوان منجر شود. وجود مسابقات و رویدادهای ورزشی محلی و ملی نیز به‌عنوان یک فرصت برای شناسایی استعدادها مطرح می‌شود. برگزاری مسابقات در سطوح مختلف می‌تواند به جوانان این امکان را بدهد که استعدادهای خود را نشان دهند و با رقابت با دیگران، مهارت‌های خود را بهبود بخشند. این رویدادها می‌توانند به شناسایی استعدادهای جدید و ایجاد انگیزه در جوانان کمک کنند و زمینه‌ساز موفقیت‌های آینده آن‌ها باشند. توجه به تنوع ورزشی و ارائه گزینه‌های مختلف برای جوانان نیز از دیگر فرصت‌هاست. با ایجاد برنامه‌های ورزشی متنوع و شامل رشته‌های مختلف، می‌توان به جوانان این امکان را داد که در رشته‌های مختلف ورزشی شرکت کنند و استعدادهای خود را شناسایی کنند. این تنوع می‌تواند به افزایش مشارکت جوانان در ورزش و شناسایی استعدادهای جدید منجر شود و به توسعه ورزش‌های پایه کمک کند. همچنین، ایجاد شبکه‌های اجتماعی و گروه‌های حمایتی برای ورزشکاران جوان می‌تواند به‌عنوان یک فرصت مهم مطرح شود. این شبکه‌ها می‌توانند به جوانان این امکان را بدهند که با یکدیگر ارتباط برقرار کنند، تجربیات خود را به اشتراک بگذارند و از یکدیگر حمایت کنند. این نوع ارتباطات می‌تواند به ایجاد انگیزه و افزایش اعتمادبه‌نفس ورزشکاران جوان کمک کند و به بهبود عملکرد آن‌ها منجر شود. توجه به جنبه‌های روان‌شناختی ورزش نیز از دیگر فرصت‌هاست. با افزایش آگاهی درباره اهمیت سلامت روانی در ورزش، می‌توان برنامه‌های مشاوره‌ای و حمایتی برای ورزشکاران جوان ایجاد کرد. این برنامه‌ها می‌توانند به ورزشکاران کمک کنند تا با چالش‌های روانی خود مقابله کنند و به بهبود عملکرد و شناسایی استعدادها کمک کنند. ایجاد یک محیط حمایتی و مثبت می‌تواند به افزایش اعتمادبه‌نفس و انگیزه ورزشکاران منجر شود. توجه به بازخوردها و نظرات ورزشکاران و خانواده‌ها در فرایند استعدادیابی و پرورش ورزشکاران نیز به‌عنوان یک فرصت مهم مطرح می‌شود. با ایجاد یک سیستم بازخورد مؤثر، می‌توان به بهبود کیفیت برنامه‌ها و شناسایی استعدادها کمک کرد. این بازخوردها می‌توانند به شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه‌ها و بهبود فرایند استعدادیابی منجر شوند. با شناسایی و بهره‌برداری از این فرصت‌ها، می‌توان به بهبود وضعیت استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران کمک کرد. این فرایند نیازمند همکاری همه‌جانبه نهادهای دولتی، آموزشی و ورزشی است تا بتوان به اهداف بلندمدت در زمینه ورزش دست‌یافت و استعدادهای ورزشی را به‌طور مؤثر شناسایی و پرورش داد.

یافته‌های حاصل از این مطالعه با نتایج مطالعات آگین و همکاران (۱۳۹۵) همخوانی داشت. همچنین نتایج این فرضیه با مطالعه سیاوشی (۱۳۹۴) همخوانی داشت.

یافته‌های مطالعه نشان داد که تهدید استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه (اصلی) در ایران قابل‌شناسایی است. برای تحلیل در این خصوص می‌توان بیان داشت که تهدیدات استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران به‌عنوان چالش‌های جدی در مسیر توسعه ورزش و شناسایی استعدادها و ورزشی مطرح می‌شوند. یکی از این تهدیدات، عدم توجه کافی به ورزش‌های پایه در سیاست‌گذاری‌های کلان کشور است. بسیاری از برنامه‌ها و منابع مالی به ورزش‌های حرفه‌ای و قهرمانی اختصاص می‌یابد و این موضوع باعث می‌شود که ورزش‌های پایه و استعدادیابی در اولویت قرار نگیرند. این عدم توجه می‌تواند به کاهش انگیزه و مشارکت جوانان در ورزش‌های پایه منجر شود. تهدید دیگر، کمبود امکانات و زیرساخت‌های ورزشی در مناطق مختلف کشور است. بسیاری از مناطق، به‌ویژه مناطق محروم، از امکانات ورزشی مناسب برخوردار نیستند. این کمبود می‌تواند به عدم شناسایی استعدادها و کاهش مشارکت جوانان در فعالیت‌های ورزشی منجر شود. بدون وجود زیرساخت‌های مناسب، جوانان نمی‌توانند به‌طور مؤثر تمرین کنند و استعدادها را خود را نشان دهند. علاوه بر این، عدم وجود برنامه‌های منسجم و جامع برای استعدادیابی در سطح مدارس و نهادهای آموزشی نیز از دیگر تهدیدات است. بسیاری از مدارس به‌عنوان اولین مکان شناسایی استعدادها عمل می‌کنند، اما عدم همکاری و هماهنگی بین سیستم آموزشی و نهادهای ورزشی باعث می‌شود که استعدادها و ورزشی شناسایی نشوند یا به‌درستی پرورش نیابند. این عدم هماهنگی می‌تواند به ازدست‌رفتن استعدادها بالقوه منجر شود. فشارهای اجتماعی و فرهنگی نیز به‌عنوان یک تهدید جدی مطرح می‌شود. در برخی موارد، فشار برای موفقیت و رقابت می‌تواند به استرس و اضطراب ورزشکاران جوان منجر شود. این فشارها ممکن است باعث شوند که ورزشکاران از ادامه فعالیت‌های ورزشی باز بمانند یا نتوانند به‌طور کامل استعدادهای خود را نشان دهند. ایجاد یک فرهنگ رقابتی منفی می‌تواند به کاهش انگیزه و مشارکت جوانان در ورزش‌های پایه منجر شود. عدم توجه به سلامت روانی ورزشکاران نیز از دیگر تهدیدات است. بسیاری از جوانان در مواجهه با فشارهای رقابتی و انتظارات بالا دچار استرس و اضطراب می‌شوند. عدم وجود برنامه‌های حمایتی و مشاوره‌ای برای ورزشکاران جوان می‌تواند به کاهش عملکرد و شناسایی استعدادها منجر شود. توجه به سلامت روانی ورزشکاران باید به‌عنوان یک اولویت در فرایند استعدادیابی و پرورش ورزشکاران در نظر گرفته شود. وجود نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی نیز به‌عنوان یک تهدید مطرح می‌شود. بسیاری از جوانان در مناطق محروم به دلیل مشکلات اقتصادی و اجتماعی نمی‌توانند به فعالیت‌های ورزشی بپردازند. این نابرابری‌ها می‌تواند به کاهش شانس شناسایی و پرورش استعدادها منجر شود و به عدم توازن در توسعه ورزش‌های پایه در کشور منجر گردد. عدم وجود حمایت‌های مالی و اسپانسر برای ورزشکاران جوان نیز از دیگر تهدیدات است. بسیاری از ورزشکاران جوان به دلیل کمبود منابع مالی نمی‌توانند به‌طور مؤثر تمرین کنند و در مسابقات شرکت کنند. این موضوع می‌تواند به کاهش انگیزه و عدم شناسایی استعدادها منجر شود. حمایت‌های مالی و اسپانسر می‌تواند به جوانان این امکان را بدهد که به فعالیت‌های ورزشی خود ادامه دهند و استعدادهای خود را پرورش دهند. توجه ناکافی به ورزش‌های بومی و محلی نیز از دیگر تهدیدات است. بسیاری از استعدادها و ورزشی در مناطق مختلف کشور در ورزش‌های بومی و محلی شناسایی می‌شوند، اما عدم توجه به این ورزش‌ها می‌تواند به ازدست‌رفتن این استعدادها منجر شود. برنامه‌های استعدادیابی باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که به شناسایی و پرورش استعدادها در ورزش‌های بومی و محلی توجه کنند. در نهایت، عدم وجود سیستم‌های ارزیابی و بازخورد مؤثر در فرایند استعدادیابی نیز به‌عنوان یک تهدید جدی مطرح می‌شود. بسیاری از برنامه‌های استعدادیابی بدون دریافت بازخورد از ورزشکاران و خانواده‌های آن‌ها اجرا می‌شوند. این موضوع می‌تواند به عدم شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه‌ها منجر شود و به کاهش کیفیت

استعدادیابی و پرورش ورزشکاران منجر گردد. ایجاد یک سیستم بازخورد مؤثر می‌تواند به بهبود کیفیت برنامه‌ها و شناسایی استعدادها کمک کند. یافته‌های حاصل از این مطالعه با نتایج مطالعات نصیری (۱۳۹۴)؛ مرعشیان و همکاران (۱۳۹۴) و نظری و همکاران (۱۳۹۴) همخوانی داشت.

یافته‌های مطالعه نشان داد که بیانیه چشم‌انداز در بخش استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه (اصلی) در ایران قابل تدوین است. برای تحلیل در این خصوص می‌توان بیان داشت که چشم‌انداز استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران به‌عنوان یک فرایند کلیدی در توسعه ورزش و شناسایی استعدادها و ورزشی، بر ایجاد بستری مناسب برای شناسایی و پرورش جوانان مستعد تمرکز دارد. این چشم‌انداز بر این باور است که باتوجه به پتانسیل‌های بالقوه جوانان ایرانی، می‌توان به موفقیت‌های بزرگ در عرصه‌های ملی و بین‌المللی دست‌یافت. هدف اصلی این چشم‌انداز، ایجاد یک نظام جامع و یکپارچه برای شناسایی و پرورش استعدادها در ورزش‌های پایه است. در این راستا، ایجاد زیرساخت‌های مناسب ورزشی در تمامی مناطق کشور به‌عنوان یکی از ارکان اصلی چشم‌انداز مطرح می‌شود. این زیرساخت‌ها باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که دسترسی جوانان به امکانات ورزشی را تسهیل کنند و محیطی مناسب برای تمرین و رقابت فراهم آورند. با توسعه این زیرساخت‌ها، جوانان می‌توانند به راحتی به فعالیت‌های ورزشی بپردازند و استعدادهای خود را شناسایی کنند. چشم‌انداز همچنین بر اهمیت آموزش و تربیت مربیان متخصص تأکید دارد. مربیان باید به‌طور مداوم آموزش ببینند و با جدیدترین روش‌ها و تکنیک‌های استعدادیابی آشنا شوند. این آموزش‌ها می‌توانند به بهبود کیفیت آموزش و پرورش استعدادها کمک کنند و به مربیان این امکان را بدهند که به‌طور مؤثرتر با جوانان کار کنند. ایجاد دوره‌های آموزشی برای مربیان می‌تواند به ارتقای سطح کیفی ورزش‌های پایه کمک کند. توجه به سلامت روانی و جسمانی ورزشکاران نیز از دیگر ارکان این چشم‌انداز است. با ایجاد برنامه‌های حمایتی و مشاوره‌ای برای ورزشکاران جوان، می‌توان به بهبود عملکرد و شناسایی استعدادها کمک کرد. این برنامه‌ها باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که به ورزشکاران کمک کنند تا با چالش‌های روانی و جسمانی خود مقابله کنند و در یک محیط مثبت و حمایتی رشد کنند. چشم‌انداز استعدادیابی و نخبه‌پروری همچنین بر اهمیت همکاری و هماهنگی بین نهادهای مختلف تأکید دارد. این همکاری‌ها می‌توانند شامل نهادهای آموزشی، ورزشی، اجتماعی و فرهنگی باشند. با ایجاد یک شبکه همکاری مؤثر، می‌توان به شناسایی و پرورش استعدادها به‌طور جامع و یکپارچه کمک کرد. این همکاری‌ها می‌توانند به ایجاد یک فرهنگ حمایتی نسبت به ورزش و ورزشکاران منجر شوند. توجه به تنوع ورزشی و ارائه گزینه‌های مختلف برای جوانان نیز از دیگر اهداف این چشم‌انداز است. با ایجاد برنامه‌های ورزشی متنوع و شامل رشته‌های مختلف، می‌توان به جوانان این امکان را داد که در رشته‌های مختلف ورزشی شرکت کنند و استعدادهای خود را شناسایی کنند. این تنوع می‌تواند به افزایش مشارکت جوانان در ورزش و شناسایی استعدادهای جدید منجر شود. چشم‌انداز همچنین بر اهمیت برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی در سطوح مختلف تأکید دارد. این مسابقات می‌توانند به جوانان این امکان را بدهند که استعدادهای خود را نشان دهند و با رقابت با دیگران، مهارت‌های خود را بهبود بخشند. برگزاری این رویدادها می‌تواند به شناسایی استعدادهای جدید و ایجاد انگیزه در جوانان کمک کند و زمینه‌ساز موفقیت‌های آینده آن‌ها باشد. ایجاد یک فرهنگ حمایتی در جامعه نسبت به ورزش و ورزشکاران نیز به‌عنوان یکی از اهداف این چشم‌انداز مطرح می‌شود. با افزایش آگاهی عمومی درباره اهمیت ورزش و حمایت از ورزشکاران، می‌توان به افزایش مشارکت جوانان در ورزش‌های پایه و شناسایی استعدادهای جدید کمک کرد. این فرهنگ حمایتی می‌تواند به ایجاد انگیزه و تشویق جوانان به فعالیت‌های ورزشی منجر شود. این چشم‌انداز بر اهمیت ارزیابی و بازخورد مؤثر در فرایند استعدادیابی تأکید دارد. ایجاد یک سیستم بازخورد مؤثر می‌تواند به بهبود کیفیت برنامه‌ها و شناسایی استعدادها کمک کند. این بازخوردها می‌توانند به شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه‌ها و بهبود فرایند استعدادیابی منجر شوند. باتوجه به این ارکان، چشم‌انداز

استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران می‌تواند به تحقق اهداف بزرگ ورزشی و شناسایی استعدادهای بالقوه منجر شود. یافته‌های حاصل از این مطالعه با نتایج مطالعات جوادی‌پور (۱۳۹۴)؛ کشاورزی و همکاران (۱۳۹۳)؛ مختاری (۱۳۹۳) همخوانی داشت.

یافته‌های مطالعه نشان داد که بیانیه مأموریت در بخش استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه (اصلی) در ایران قابل تدوین است. مأموریت در بخش استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران به‌عنوان یک فرایند کلیدی برای شناسایی و پرورش استعدادهای ورزشی جوانان، بر ایجاد یک نظام جامع و یکپارچه تمرکز دارد. این مأموریت شامل شناسایی استعدادها در سنین پایین و فراهم کردن شرایط مناسب برای رشد و توسعه آن‌ها در رشته‌های مختلف ورزشی است. هدف اصلی این مأموریت، ایجاد بستری است که جوانان بتوانند به راحتی استعدادهای خود را شناسایی کنند و در محیطی حمایتی به تمرین و رقابت بپردازند. یکی از جنبه‌های مهم این مأموریت، توسعه زیرساخت‌های ورزشی در تمامی نقاط کشور است. این زیرساخت‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که دسترسی جوانان به امکانات ورزشی را تسهیل کنند و محیطی مناسب برای تمرین و رقابت فراهم آورند. با ایجاد این زیرساخت‌ها، جوانان می‌توانند به راحتی به فعالیت‌های ورزشی بپردازند و استعدادهای خود را شناسایی کنند. تربیت و آموزش مربیان متخصص نیز از دیگر جنبه‌های این مأموریت است. مربیان باید به‌طور مداوم آموزش ببینند و با جدیدترین روش‌ها و تکنیک‌های استعدادیابی آشنا شوند. این آموزش‌ها می‌توانند به بهبود کیفیت آموزش و پرورش استعدادها کمک کنند و به مربیان این امکان را بدهند که به‌طور مؤثرتر با جوانان کار کنند. ایجاد دوره‌های آموزشی برای مربیان می‌تواند به ارتقای سطح کیفی ورزش‌های پایه کمک کند. توجه به سلامت روانی و جسمانی ورزشکاران نیز از دیگر ارکان این مأموریت است. با ایجاد برنامه‌های حمایتی و مشاوره‌ای برای ورزشکاران جوان، می‌توان به بهبود عملکرد و شناسایی استعدادها کمک کرد. این برنامه‌ها باید به گونه‌ای طراحی شوند که به ورزشکاران کمک کنند تا با چالش‌های روانی و جسمانی خود مقابله کنند و در یک محیط مثبت و حمایتی رشد کنند. همکاری و هماهنگی بین نهادهای مختلف نیز به‌عنوان یک جزء اساسی در این مأموریت مطرح می‌شود. این همکاری‌ها می‌توانند شامل نهادهای آموزشی، ورزشی، اجتماعی و فرهنگی باشند. با ایجاد یک شبکه همکاری مؤثر، می‌توان به شناسایی و پرورش استعدادها به‌طور جامع و یکپارچه کمک کرد. این همکاری‌ها می‌توانند به ایجاد یک فرهنگ حمایتی نسبت به ورزش و ورزشکاران منجر شوند. توجه به تنوع ورزشی و ارائه گزینه‌های مختلف برای جوانان نیز از دیگر اهداف این مأموریت است. با ایجاد برنامه‌های ورزشی متنوع و شامل رشته‌های مختلف، می‌توان به جوانان این امکان را داد که در رشته‌های مختلف ورزشی شرکت کنند و استعدادهای خود را شناسایی کنند. این تنوع می‌تواند به افزایش مشارکت جوانان در ورزش و شناسایی استعدادهای جدید منجر شود. برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزشی در سطوح مختلف نیز به‌عنوان یک جزء کلیدی در این مأموریت مطرح می‌شود. این مسابقات می‌توانند به جوانان این امکان را بدهند که استعدادهای خود را نشان دهند و با رقابت با دیگران، مهارت‌های خود را بهبود بخشند. برگزاری این رویدادها می‌تواند به شناسایی استعدادهای جدید و ایجاد انگیزه در جوانان کمک کند و زمینه‌ساز موفقیت‌های آینده آن‌ها باشد. ایجاد یک فرهنگ حمایتی در جامعه نسبت به ورزش و ورزشکاران نیز به‌عنوان یکی از اهداف این مأموریت مطرح می‌شود. با افزایش آگاهی عمومی درباره اهمیت ورزش و حمایت از ورزشکاران، می‌توان به افزایش مشارکت جوانان در ورزش‌های پایه و شناسایی استعدادهای جدید کمک کرد. این فرهنگ حمایتی می‌تواند به ایجاد انگیزه و تشویق جوانان به فعالیت‌های ورزشی منجر شود. این مأموریت بر اهمیت ارزیابی و بازخورد مؤثر در فرایند استعدادیابی تأکید دارد. ایجاد یک سیستم بازخورد مؤثر می‌تواند به بهبود کیفیت برنامه‌ها و شناسایی استعدادها کمک کند. این بازخوردها می‌توانند به شناسایی نقاط قوت و ضعف برنامه‌ها و بهبود فرایند استعدادیابی منجر شوند. باتوجه به این جنبه‌ها، مأموریت استعدادیابی و نخبه‌پروری ورزش‌های پایه در ایران می‌تواند به تحقق اهداف بزرگ

ورزشی و شناسایی استعدادهای بالقوه منجر شود. یافته‌های حاصل از این مطالعه با نتایج مطالعات شهلائی و همکاران (۱۳۹۳)؛ قاسم‌زاده میرکلائی (۱۳۹۳) همخوانی داشت. همچنین مطالعات صوفی و شعبانی (۱۳۹۳) و سجادی و همکاران (۱۳۹۳) این موضوع را تأیید کردند.

ملاحظات اخلاقی

این پژوهش ملاحظه اخلاقی ندارد.

تعارض منافع

این پژوهش تعارض منافع ندارد.

منابع

- Abbott, A., Button, C., Pepping, G.J., Collins, D. (2005). Unnatural selection: Talent identification and development in sport. *Nonlinear dynamics, psychology, and life sciences*, 9(1), 61-88.
- Abdi, H., Sajjadi, S.N. (2009). Comparison of continental results and medals in the Summer Olympics (2004-1896). *Olympics Quarterly*, 17 (1) (451th), 93-81.
- AghaAli Nejad, H. (2000). Sport Talent. A Paper presented at the First International Congress of Physical Education and Sport Sciences of Female Students. Tehran. 4748.
- Aghaei, A. (2010) Designing and Developing a Strategic Plan for the Development of Handball in Semnan Province for a 5-Year Period (2015-2010) Government - Ministry of Science, Research and Technology - University of Isfahan - Faculty of Physical Education and Sport Sciences 2010. Master's Degree, Isfahan, Iran. (In Persian)
- Ahmaditabatabai, R., Mohammadrezaie, B. (2015). Talent Identification Achievements. The Office of Detection and Development of Championship and Professional Sports.
- Alder, J. and T. Ward (2020). "Australia's oceans policy: Sink or swim?" *The Journal of Environment & Development* 10(3): 266-289
- AliyanAtaabadi, H., Heydarian, M. (2009). Talent and talent; methods of discovery and prosperity of talents. Tehran: Omid Majd Publications.
- Asadi N, Goodarzi M, Sajjadi S.N, Ali DostQahfarhi I. (2018). Examining barriers of talent identification in Iranian sport. *New Approaches to Sport Management*, 5 (18), 23-32.
- Asadi, N., Goodarzi, M., Sajjadi, N., Alidoost Ghahfarkhi, E. (2017), Investigating the Barriers to Talent Acquisition in Iranian Sports, fall 2017, 5(18): 23-32. (In Persian)
- Australian Sports Commission. (2011). Strategic Plan, 2011–2012 to 2014–2015. 6-13
- Barforoosh, A. (2009). The content analysis of sports publications in winter of 2009. Office of Media Development Studies, Deputy Director of Press and Information Affairs, Ministry of Culture and Islamic Guidance
- Benar, N. (2015). Design of a system for the managing of talent identification process until athlete's retirement in Guilan province. *Youth and Sports Administration, Guilan Province*. 19-26.
- Bergkamp, T.L, Niessen, A.S.M, den Hartigh, R.J, Frencken, W.G, Meijer, R.R. (2018). Comment on: "Talent Identification in Sport: A Systematic Review". *Sports Medicine*, 48(6), 1517-1519.
- Bompa, T. (1985). Talent identification. *Sport Science Periodical on Research and Technology in Sport*. GN1, Ottawa: Coaching Association of Canada.
- Breen F, Christensen A, editors. How do they know-how do we know? Using a SWOT analysis to support first year Medical Laboratory Science students transitioning to university. *STARS 2017 Conference Proceeding*
- Brown, J. (2011). Exercise Exercise: How to Identify and Grow Out Prominent Athletes. Translation by Saeed Arsham and Elham Radnia, 1st ed. Tehran: Science and Motion.
- Buch, T. (2006). Resident perception of event impacts: Taupo and Ironman Newzealand. Master's Thesis, AUT University.
- Canada Gymnastics Federation. (2012). *Gymnastics -Canada -strategic – plan 2012/11*.

- Cari, M. (2009). Sport policy and new public management in the Caribbean, public management reviews, 11(4), 461
- Danaiifard, H., Emami, M. (2007). The strategies of qualitative research, thinking on grounded theories. Management Thought. 1 (2), 97-69.
- Digel, H. (2002). Organization of High-performance Athletics in Selected Countries: Final Report for the International Athletics Foundation. University of Tübingen.
- Doostdari, S., AshrafGanjavi, F., Soheili, B. (2015). Studying the problems of football scouting. Sports Management Journal, 7 (4), 621-635. (Persian)
- Fred R.David, (1988). How Companies define their mission, long range planning.
- Ghasemzadeh Mirkolaei, E., Razavi, S.M.H., Amirnejad, S. (2013). A mini-review of track and field's talent-identification models in Iran and some designated countries. Annals of Applied Sport Science, 1(3), 17-28.
- Goodarzi, M. (2014). Strategic Plan of the Iranian Triathlon Federation Using the SPP Model, Organizational Behavior Management Studies, 1(4). (In Persian)
- Hadavi, F. (2011). The necessity of utilization talent identification process of developed countries in the country's sports. The First National Conference on Sport's Talent Identification. Tehran. 46-48.
- Hamidi, M, Rajabi, H., Alidoost, E., Zinizadeh, M. (2018), Design and development of the strategic program of the Iranian Student Sports Federation, 6(14). (In Persian)
- Hassan Nejad, H. (2014), Design and development of the Mazandaran Province Wrestling Strategy, Thesis. Payam Noor University (Ministry of Science, Research and Technology) - Payam Noor University, Tehran Province - Payam Noor Center, Tehran - Faculty of Humanities. 2012. Master's degree. (In Persian)
- Hirose, N., Fukubayashi, T. (2008). Possible predictor of talent identification in professional soccer players. Sports Science Research, 5, 1-9. 18. Hoare, D.G, Warr, C.R. (2000). Talent identification and women's soccer: an Australian experience. Journal of sports sciences,
- Hosseini, S.h, Hamidi, M., GhorbanianRajabi A, Sajjadi SN. (2013). Identify the strengths. Weaknesses, opportunities and threats of talent identification in Iranian championship sport and its bottlenecks and challenges. Sports Management Quarterly, 17, 29-54.
- Jafari, H. (2018) Developing a Strategic Plan for the Academy of Iranian Football Clubs using the SWOT Method, Master's Degree Thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. (In Persian)
- Keshavarz, L., Farhani, A., Daneshmandi, H (2014), Determining the Strategic Position and Developing the Strategic Plan of the Gymnastics Federation of the Islamic Republic of Iran, Sports Management, Issue 15. (In Persian)
- Khademi, A., Majedi, N. (2018) Developing a Marketing Strategy for the Wrestling Federation, Development Management, Volume 7, Issue 4 - Serial Number 16, Winter 2018. (In Persian)
- Khbir, M, Zhaleh , L. (2012), SWAT analysis of Iranian Taekwondo, Sports Management Studies (Physical Education Research Institute) Fall 2012, 15. (In Persian)
- Khosravi Zade, E., Khosravi Zadeh A. (2015). Talent Identification in Sports. 1st ed. Tehran. Samt's publishing.
- Koshtidar, M., Talebpour, M., Fatemeh, Sh. (2012) Investigating the Current Status of Iranian Volleyball, Strategic Sports Study, Issue 31. 13-32(In Persian)
- Krasilshchikov, O. (2011). Talent Recognition and Development: Elaborating on a Principle Model. International Journal of Developmental Sport Management, 1(1), 1-11
- Leskinen, L. A., Leskinen, P., Kurttila, M., Kangas, J., Kaganus, M., (2006). Adapting Modern Strategic Decision Support Tools In the Participatory Strategy Process – A Case study of a Forest Research Station, Forest Policy and Economics, 8(3), 267-278.
- Lutfi, I. (2012), Investigating the Strategic Status of Kermanshah Province's Public Sports Using the Hybrid Model and AHP, Master's Thesis, University of Mazandaran. 2015. Master's.(In Persian)
- Makoto Matlala, Bernardus van der Spuy, Sumayya Khan, Alec Moemi, Gert Oosthuizen, Fikile Mbalula (2012). "Strategic plan for the fiscal years 2012 – 2016,
- Malaysia national Olympic committee. (2007). www.olympic.org/malaysia

- [Mokhtari., M.\(2014\) Designing a Strategy for the Development of Public Sports in North Khorasan Province Based on the SWOT Model, Thesis; Government - Ministry of Science, Research and Technology - University of Guilan - Faculty of Physical Education and Sports Sciences\(In Persian\)](#)
- [Nasiri, M., Ganjoui, A., Amirtash, A., Sajjadi Hazaveh, H\(2018\) Study of football talent identification indicators from the perspective of Iranian instructors of the Asian Football Confederation, Journal of Sports Management, 7\(2\): \(In Persian\)](#)
- [Nasiri, O. \(2015\). Designing a karate strategy in Guilan province based on SWOT analysis. Thesis. Government - Ministry of Science, Research and Technology - University of Guilan - Faculty of Physical Education and Sports Sciences. \(In Persian\)](#)
- [Nikpay, A. \(2012\) Developing a Strategic Plan for Privatization in the Country's Sports Based on the SWOT Model, Thesis. Government - Ministry of Science, Research and Technology - Allameh Tabatabaei University - Faculty of Psychology and Educational Sciences. Master's degree In Persian\)](#)
- [Nouri, M., Sadeghi, H., Seif al-Dini; M., Abbasi; A\(2019\), Designing an intelligent model for football talent identification based on the main and weighted indicators obtained from the hierarchical analysis \(\(of variables based on fuzzy logic, 7\(13\). \(In Persian\)](#)
- [Pan American Triathlon Confederation. \(2014\). "PATCO. 2014 – 2020 Strategic Plan". PATCO Congress Minutes, pp: 1-29](#)
- [Patrick, B. \(2006\). Forging Future Success: A Strategic Planning Guide for Fijis National Sport Federations. Fiji Association of Sport and National Olympic Committee. Www. Fijiolympiccommittee.com. 3\(8\), 43s; 2017](#)
- [Rahim, M. \(2010\) Study of Programs, Policies and Strategies of Educational Sports \(Education and Training\) in the Comprehensive National Sports Plan Thesis. Government - Ministry of Science, Research and Technology - Allameh Tabatabaei University - Faculty of Educational Sciences and Psychology. 2019. Master's Degree, Tehran. \(In Persian\)](#)
- [Rahimnejad, R., Shafiee, Sh., Rostami, H. \(2018\), Strategic Evaluation of Gilan Province Football Based on SWOT Analysis and Developing a Strategy, Management and Development in Sports, Volume and Issue: 7\(16\): \(In Persian\)](#)
- [RezaiSufi, M., Shabani, A. \(2018\). Analysis of the national championship by SWOT method. Management and development of sports, 6 \(1\), 87-103.](#)
- [Rochman, N. T., Sa'id, E. G., Daryanto, A., Nuryartono, N., \(2011\). Analysis of Indonesian Agroindustry Competitiveness in Nanotechnology Development Perspective Using SWOT-AHP Method, International Journal of Business and Management, 6\(8\), 235-244.](#)
- [Sajjadi, N., Khobiri, M., Ghaem-Maghami, E., Basanbardi, A. \(2014\), Identifying and developing strategies for the Chess Federation of the Islamic Republic of Iran, Bi-Quarterly Journal of Sports Management and Development, 2\(9\): \(In Persian\)](#)
- [Sayed, M., Khazraei, Z., Khodayari, A. \(2016\) Determining Some Indicators of Skiing and Snowboarding Talent from the Perspective of Iranian Coaches, National Conference on Developments in Sports Sciences in the Field of Health, Prevention and Championship, Ministry of Science, Research and Technology, Imam Khomeini International University. \(In Persian\)](#)
- [Sebera, M., & Sedlacek, J. \(2012\). Analyze of sport talent selection systems. Publicatio LII/I, 13. 28.](#)
- [Wolstencroft, E. \(2002\). Talent identification and development: An academic review. Edinburgh: Sport Scotland.](#)
- [Sheikh, M.,Shahbazi, M., Amini; A., Gholamalizadeh, R. \(2019\), Investigating the current situation and developing talent identification indicators in Iranian karate based on physical and mental readiness, Journal of Motor-Sport Development and Learning, Serial 4 \(Spring 2010\). 45-56](#)
- [Siavoshi, M. \(2015\) SWOT Analysis of Ancient Sports \(Zurkhaneh\) of Khorasan Razavi Province and Providing a Solution for Thesis Development. Non-governmental - Non-governmental-non-profit higher education institutions - Imam Reza University - Faculty of Literature and Humanities .2015. Master's degree. \(In Persian\)](#)
- [Sofi, M., Shabani, A. \(2014\) Analysis of the Modernization of Sports in Swat \(2014\), Two Quarterly Journals of Management and Development, 6\(1\): 10. \(In Persian\)](#)
- [Softball New Zealand. \(2014\). Growing Softball, Strategic Plan 2014 – 2018. pp 1-5 South Africa Gymnastics Federation.](#)

- [Wickramasinghe, V., Takano, S., \(2009\). Application of Combined SWOT and Analytic Hierarchy Process \(AHP\) for Tourism Revival Strategic Marketing Planning: A Case of Sri Lanka Tourism. Journal of the Eastern Asia Society for Transportation Studies, 8\(1\), 1-16.](#)
- [Yousefpour, A. \(2012\). Designing and compiling the strategic plan of student sports of the University of Isfahan for a period of 5 years \(2011 to 2016\), Government thesis - Ministry of Science, Research and Technology - University of Isfahan - Faculty of Physical Education and Sport Sciences. 2012. Master's degree, Iran, Isfahan. \(In Persian\)](#)